Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводининг меҳнат аҳли тўққизинчи беш йиллик топшириқларини шараф билан адо этмоқда. Корхонанинг кўпгина зарбдор ишчилари шу кунларда 1971—1973 йил топшириқларини адо этишга киришган.

Сиз суратда шу кунларда 1972 йил топшириқларини адо этаётган токарь Марат Ўразаевни кўриб турибсиз.

Зарбдор вахта

«КПСС XXIV съезди очиладиган куни қатнайдиган поездларни йил бошидан буён тежалган ёнилғи ҳисобида бошқарамиз» — Ўрта Осиё темир йўли меҳнаткашларининг квартал планини муддатидан илгари бажариш юзасидан қабул қилган оширилган социалистик мажбуриятларида ана шундай дейилган.

Улар 1971 йилда юзлаб минг тонна юк ташиб беришлари лозим. Темирйўлчилар зарбдор вахта эълон қилдилар. Шу кунларда оширилган социалистик мажбуриятни бажариш учун бригадалараро социалистик мусобақа авж олдирилди.

Ўз сўзларининг устидан чиқиш мақсадида сутка мобайнида камида 400 вагондан юк тушириш, юк ортиш ва туширишда вагонларнинг бекор туриб қолишини кескин қисқартириш, вагонлар оборотини тезлаштириш, темирйўл транспортларининг ремонт муддатини қисқартириш учун курашмоқдалар. Бу тадбирларнинг амалга оширилиши 30 март куни планга қўшимча камида 150 минг тонна юк ташиш имконини беради.

Тошкент темирйўл бўлинмасининг ишчи-хизматчилари ҳам юк ташиш ва пассажирлар ташиш квартал планини муддатидан илгари бажаришга аҳд қилдилар. Улар квартал планига қўшимча юз минг сўмлик юк ташиб берадилар, 150 тонна дизель ёқилғисини тежайдилар ҳамда қўшимча юк ташиш учун беш мингга яқин вагонларни бўшатиб берадилар.

КПСС XXIV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XVIII съезди шарафига

Қўл меҳнати камаяди

Экскаватор заводи коллективининг 1971 йил план топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан қабул қилган социалистик мажбуриятида корхона ишлаб чиқаришида қўл меҳнатини камайтириш алоҳида ўрин эгаллаган.

«Э-304Б» маркали экскаваторлар ишлаб чиқаришда бир юз ўттиз норма-соат тежалади ёки қўл меҳнати 12 процент қисқаради. Ана шу ва бошқа тадбирларнинг амалга оширилишидан меҳнат унумдорлиги 1970 йилда эришилган даражадан 11 процент ортади.

Меҳнат шароитини яхшилаш ва унумдорликни ошириш мақсадида НОТнинг ўн иккита плани жорий этилади. Бу тадбирдан ҳамда рационализаторлик таклифларидан 85 минг сўм иқтисодий фойда олинади.

Хом ашё, материаллар ва электэнергиядан тежаб-тергаб фойдаланиш, шунингдек машиналар конструкциясини янада яхшилаш ҳисобига 209 тонна металл прокатлари ва 500 минг киловатт-соат электр-энергия тежаб қолинади.

Ишчиларнинг меҳнат шароитини яхшилашга, техника хавфсизлигини таъминлашга, санитария хизматини оширишга қаратилган ўн бешта тадбирни амалга ошириш ва шу йўлда бир юз ўттиз уч ярим минг сўм сарфлаш кўзда тутилди.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши.
12 ФЕВРАЛЬ 1971 Й
ЖУМА
№ 36 (1411).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Шаҳар-қишлоққа

ЗАМОН ТАЛАБИ БИЛАН

Кейинги йилларда республиканинг қишлоқлари шаҳар қиёфасини оляпти. Район марказлари, колхоз ва совхозларнинг посёлкаларида шаҳардагидан қолишмайдиган бир-биридан чиройли бинолар қурилмоқда.

«Узбекбирлашув» бошқармасининг лойиҳа институти ходимлари ва қишлоқлардаги савдо ва умумий овқатланиш корхоналарининг лойиҳаларини шу куннинг талабига биноан яратмоқдалар. Яқинда Калинин райони марказида бунёд этиладиган савдо марказининг лойиҳаси тайёрланиб, буюртмачига берилди. Бўлажак бинода озиқ-овқат, саноат ва кенг истеъмол моллари билан савдо қилинади.

Республиканинг кўпгина қишлоқлари учун мўлжалланган янги чойхоналар лойиҳаси ҳам диққатга сазовор. Юз ўринли бу чойхоналар баҳаво жойларга қуришга мўлжалланган. Унинг кенг ва ёруғ жойларида ором олиш билан бирга турли хил маросимларни ўтказиш ҳам мумкин. Бу чойхоналар ўзбек миллий меъморчилиги анъаналари асосида қурилади.

Яқин вақтлар ичида Орджоникидзе районининг марказида ҳам янги нон заводи қурилиши бошланади. Ҳозир институтда бу корхонанинг лойиҳаси тайёрланмоқда. Завод бир кунда 50 тонна маҳсулот тайёрлашга мўлжалланган

Булардан ташқари кўпгина қишлоқлар учун янги-янги магазинлар ва ошхоналарнинг лойиҳаси ҳам тайёрлаб берилади.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИ ВА «ПРАВДА ВОСТОКА» ГАЗЕТА РЕДАКЦИЯСИНИНГ РЕСПУБЛИКА ИШЧИ ВА ҚИШЛОҚ МУХБИРЛАРИГА, ХАЛҚ КОНТРОЛИ АКТИВЛАРИ ҲАМДА ГРУППАЛАРИ АЪЗОЛАРИГА, БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРИГА ҚАРАТИЛГАН МУРОЖААТИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети ва «Правда Востока» газета редакциясининг ишлаб чиқариш резервларини жамоат кўригидан ўтказиш, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Халқ хўжалигида ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишни яхшилаш ва иқтисодий тежамкорликни кучайтириш тўғрисида»ги Мактуби тавсиялари корхоналарда, қурилишларда, колхозлар ва совхозларда қандай амалга оширилаётганлигини, ушбу Мактубни муҳокама қилиш вақтида меҳнаткашлар томонидан киритилган таклифлар қандай бажарилаётганлигини текшириб кўришга даъват этиб республиканинг барча ишчи ва қишлоқ мухбирларига, халқ контроли активлари ва группалари аъзоларига, барча меҳнаткашларига қарата қабул қилган мурожаати «Правда Востока» газетасининг 1971 йил 6 февраль сонида «КПСС XXIV съезди олдидан» рубрикаси остида босилиб чиқди.

Иқтисод қилиш ва тежамкорлик, резервларни қидириб топиш йўлида бошланган оммавий ҳаракатда меҳнаткашларнинг иштирок қилиши, уларнинг ижодий ташаббускорлиги ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини янада юксалтириш учун курашда, КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақани авж олдиришда муҳим омиллардир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Ўзбекистон ССР халқ контроли комитети ва «Правда Востока» газета редакциясининг ишлаб чиқариш резервларини жамоат кўригидан ўтказиш, КПСС Марказий Комитети СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Халқ хўжалигида ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишни яхшилаш ва иқтисодий тежамкорликни кучайтириш тўғрисида»ги Мактуби тавсиялари корхоналарда, қурилишларда, колхоз ва совхозларда қандай амалга оширилаётганлигини, ушбу Мактубни муҳокама қилиш вақтида меҳнаткашлар киритган таклифлар қандай бажарилаётганлигини текшириб кўришга даъват этиб, республиканинг барча ишчи ва қишлоқ мухбирлари, халқ контроли активлари ва группалари аъзоларига, барча меҳнаткашларига қарата қабул қилган ҳамда «Правда Востока» газетасининг 1971 йил 6 февраль сонида босилган мурожаатини маъқуллади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети область, шаҳар ва район партия комитетлари, республика халқ контроли органлари, газета ва журналлар редакциялари, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радио эшиттириш давлат комитети, совет, хўжалик ва жамоат ташкилотлари зиммасига иқтисод қилиш ва тежамкорлик йўлида бошланган жамоат кўригига актив равишда қўшилиш мажбуриятини юклади.

ШОНЛИ ЮБИЛЕЙГА БАҒИШЛАБ...

Республика илмий-техника кутубхонасида социалистик планлаштиришнинг 50 йиллик юбилейига бағишланган ахборот куни ўтказилди.

Ўзбекистон ССР Госплани ҳузуридаги иқтисодий тадқиқотлар институтининг ходими, иқтисод фанлари кандидати З. Сафаров йиғилганларга Ўзбекистонда планлаштириш органлари тараққиётининг асосий босқичлари ҳақида гапириб берди.

Республикада хизмат кўрсатган иқтисодчи Г. Гринговнинг суҳбати ҳам тингловчиларга манзур бўлди. У планлаштириш органларида тўплаган ўзининг бой тажрибалари билан ўртоқлашди.

Республика илмий-техника кутубхонасининг ходимлари Госпланнинг 50 йиллигига бағишлаб Ўзбекистон халқ хўжалигининг планлаштирилиши масалаларига бағишланган адабиётлар кўрсаткичини чиқаришни мақсадга мувофиқ деб топдилар. Унда 392 номдаги китоб, брошюра, журнал ва газеталарда босилган мақолалар ҳамда бошқа материаллар бор.

Сейсмология институтининг тўлқин динамикаси лабораторияси энг замонавий приборлар билан жиҳозланган.

СУРАТДА: лаборатория бошлиғи физика-математика фанлари кандидати Ёлқин Соатов илмий иш устида.

М. Нуриддинов фотолари.

** Санъат—оммага*

Мухлислар ҳузурига

Тошкент Давлат консерваторияси профессор ва ўқитувчилар состави рус классик, Европа ва совет композиторларининг асарларини пропаганда қилишга катта ҳисса қўшмоқдалар.

— Февраль-март ойларида, — дейди илмий ишлар бўйича проректор, доцент Х. Ф. Азимов, — республикамизнинг бир қатор областлари ва шаҳарларида консерваториямиз педагог-ижрочиларининг концертлари бўлиб ўтади. Жумладан, 20 февралда катта ўқитувчилар М. Тошмуҳаммедов ва А. Маликовлар Қорақалпоғистонга жўнаб кетишади. Март ойида эса пианиночилар — катта ўқитувчи В. И. Налбандян — Бухорога, катта ўқитувчи С. Зокиров — Урганчга, А. Воҳидов — Фарғонага бориб ўз маҳоратларини намойиш қилишади. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, доцент, таниқли чангчи Ф. Ҳарратов ва катта ўқитувчи С. Тахаловлар эса Андижонда концерт қўйиб беришади.

Бундан ташқари, ўқитувчиларимизнинг чиқишларини санъат мухлислари Тошкентнинг клуб ва маданият саройларида, завод ва фабрикаларнинг саҳналарида томоша қилишади.

Ошхоналар трестига қарашли масаллиқлар тайёрлаш корхонаси ҳар куни шаҳар меҳнаткашлари учун 6—8 тонна миқдорида турли хил қийма, котлет, тозаланган сабзавот ва қандолат маҳсулотлари тайёрлайди.

СУРАТДА: корхонанинг зарбдор қандолатчиси Роза Носова. У тайёрлаётган маҳсулотлар доим аъло сифатли бўлади.

Ветеран билан учрашув

Шаҳримиздаги Чапаев номли 42-ўрта мактаб ўқувчилари ҳар йили таниқли саркарда, гражданлар уруши қаҳрамони В. И. Чапаев туғилган кунни тантанали нишонлайдилар. Бу йил ҳам ушбу санани муносиб нишонлаш учун катта тайёргарлик кўрилган эди. Ўқувчилар мактаб педагогика коллективи раҳбарлиги остида саркарданинг ҳаёти ва фаолиятини акс эттирувчи фотокўргазма ҳамда у ҳақда босилиб чиққан китоблар кўргазмаси ташкил қилдилар.

Куни-кеча мактабда Чапаев дивизиясининг собиқ старшинаси, истеъфодаги подполковник Василий Павлович Михайлов билан учрашув бўлиб ўтди. Унинг оқ гвардиячилар билан бўлган жанглар ҳақидаги хотиралари, В. И. Чапаевнинг фазилатлари ва жасорати тўғрисидаги ҳикояси ўқувчиларда катта таассурот қолдирди. Улр ветеран-жангчига бир қанча саволлар билан мурожаат қилиб, суронли йиллар ҳақида кўп қизиқарли нарсаларни билиб олдилар.

Тонгги газеталарда

✦СССР Олий Совети Президиумининг «Бухоранефтегаз» бирлашмаси «Газлинефтегаз» газнефть кони бошқармасини Ленин ордени билан. Чирчиқ электрохимия комбинатини Ленин ордени билан ва 93-ихтисослаштирилган трестни Октябрь Революцияси ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги фармонлари эълон қилинган.

✦Кеча Москвада «Денгизлар ва океанлар тубида ҳамда унинг қаърида ядро қуролини ва оммавий қирғин қуролининг бошқа турларини жойлаштиришни тақиқлаш тўғрисида»ги Шартномани уч депозитар мамлакатлар — Совет Иттифоқи, Америка Қўшма Штатлари ва Буюк Британия вакиллари имзоладилар.

Шартнома имзолангандан кейин СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин нутқ сўзлади.

✦1971 йил 9 февралда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши — «Космос—394» учирилди.

ИШЧИЛАР ШАҲАРЧАСИ— ЛИСУНОВ КЎЧАСИ

Бугун

ана шу маршрут бўйича 23-трамвай ўзининг биринчи рейсини бошлади.

Эндиликда, 4-турар-жой шаҳарчаси билан Ишчилар шаҳарчаси оралиғи анча қисқарди. Маршрут қуйидаги интервалда қатнамоқда: Лисунов — 4-турар-жой шаҳарчаси — Генерал Петров — 1 Май — ЦУМ — Ўрда — Ишчилар шаҳарчаси.

Янги машрутда ўнта комфортабелли вагон қатнайди. Қатнов интервали 6—8 минут.

Шаҳар трамвай-троллейбус бошқармаси коллективи яқин кунларда Йўлдош шаҳарча билан пойтахтни боғловчи троллейбус маршрутини ишга тушириш учун курашмоқдалар.

АНСАМБЛНИНГ ЯНГИ РЕПЕРТУАРИ

Бугун

ҳунар-техника билим юртлари республика маданият уйининг ўзбек ашула ва рақс ансамбли коллективи 80 рақкоса иштирокида ижро этиладиган «Пахта» ўйинини тайёрлаб бўлишди. Ансамбль КПССнинг XXIV съездига ана шу миллий ўйиндан ташқари 20 га яқин қўшиқ ва рақслар гулдастасини тайёрлади.

Ансамбль репертуарида Совет Иттифоқи халқлари қўшиқ ва рақслари ҳамда Шарқ халқлари миллий қўшиқлари ҳам бор.

** Янги фильм*

«ОЛИШУВ»

Колхозга янги раис келди. У билимдон, қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати. Раис колхознинг ривожланишида жонбозлик кўрсатади, янгиликлар олиб киради...

«Олишув» деб номланган янги бадиий фильмда бугунги социалистик қишлоқнинг ёрқин қиёфаси бадиий картиналарда ҳикоя қилинади. Олим-раиснинг янгилик учун кураши, колхоздаги ўзгаришлар фильмда ўз аксини топган.

Фильм сценарий авторлари — С. Муҳамедов, У. Назаров ва Д. Василиулар. Картина режиссёр-постановкачиси талантли режиссёр У. Назаров, оператор А. Исмоиловдир. Раис — Ёдгор ролида Ў. Алихўжаев, Жаббаров — Ҳ. Умаров ва Манзура — Г. Жамиловалар ижро этишган.

Қишлоқ ҳаётидан ҳикоя қилувчи картина КПСС XXIV съездига бағишланади.

СУРАТДА: фильмдан бир кадр.

Ю. Ершов фотоси.

Чет элларда

ЮНЕСКОнинг янги комиссияси

ПАРИЖ. (ТАСС). Маориф, фан ва маданият масалалари билан шуғулланувчи Бирлашган Миллатлар Ташкилоти (ЮНЕСКО) бош конференциясининг кейинги сессияси қарори билан тузилган янги органга маорифни ривожлантириш бўйича халқаро комиссия деб ном берилди.

Комиссия олдига ҳозирги дунёдаги маориф проблемаларини ўрганиш натижаларига асосланиб, маориф системасини ривожлантиришда янги йўллардан фойдаланиш тўғрисида ҳукуматларга тавсиялар тақдим этмоқ учун маориф проблемаларини ўрганиш вазифаси қўйилди. Комиссиянинг қарорлари ЮНЕСКОнинг бу соҳадаги фаолияти учун асосий йўлларни ишлаб беришга ҳам хизмат қилади.

Комиссия составида СССР, АҚШ, Франция, Чили, Сурия, Конго Халқ Республикаси ва Эроннинг вакиллари бор.

ҲАЛОКАТЛИ ЗИЛЗИЛА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). 9 февралда Калифорнияда катта зилзила бўлди. Кейинги 38 йил ичида бунчалик ҳалокатли зилзила бўлганлиги маълум эмас.

Кейинги хабарларга қараганда, камида 34 киши ҳалок бўлган, 1 мингга яқин киши жароҳатланган. Лос-Анжелес ва унинг атрофидаги жойларда 140 минг киши бошпанасиз қолди. Зилзила етказган зарар миллион долларлаб ҳисобланмоқда. Маркази Лос-Анжелеснинг 40 миля ғарби-шимолида бўлган бу 6,5 балли зилзиланинг кучи Фреснодан [Лос-Анжелеснинг 200 миля шимолида] то Мексикагача бўлган 300 милялик масофада сезилиб турди.

Президент Никсон Калифорнияни офатли район деб эълон қилди.

СИЁСИЙ АКТИВЛИК ВАЗИЯТИДА

БЕРЛИН. Германия Бирлашган социалистик партияси ва Германия Демократик Республикасининг барча меҳнаткашлари партиянинг июнь ойида ўтказиладиган VIII съездига ҳозирланмоқдалар. Шу кунларда Германия Бирлашган социалистик партиясининг партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари ўтказилмоқда. Бундай йиғилишлар 1,9 миллиондан кўпроқ коммунистни ўз сафида бирлаштирган 78 минг партия группасида ва 68500 га яқин бошланғич партия ташкилотларида ўтказилади.

Ўз ишини тамомлаган ҳисобот-сайлов йиғилишлари коммунистларнинг бу оммавий анжуманлари юксак сиёсий активлик вазиятида ўтаётганлигини кўрсатди.

НАВБАТДАГИ ЯЛПИ СЕССИЯ

ТУНИС. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Африка учун иқтисодий комиссияси бу ерда ўтказаётган навбатдаги ялпи сессия иш бошлади. Бу сессия планлаштириш, экономика ва молия масалалари билан шуғулланувчи министрлар иштирокида биринчи марта ўтказилмоқда.

Сессияда Африкадаги 40 давлат вакиллари қатнашмоқда. Ирқчи Жанубий Африка Республикаси гарчи Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Африка учун иқтисодий комиссиясига аъзо бўлса ҳам, аммо унинг сессияда қатнашувига йўл берилмади. Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлган баъзи мамлакатларнинг, шу жумладан СССР, АҚШ, Буюк Британия, Франциянинг вакиллари сессияда кузатувчилар сифатида иштирок қилмоқда. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг, бир қанча халқаро банкларнинг ва йирик акцияли компанияларнинг расмий вакиллари ҳам Тунисга келди.

Шаҳримиз истиқболи

ДЎСТЛИК РАМЗИ

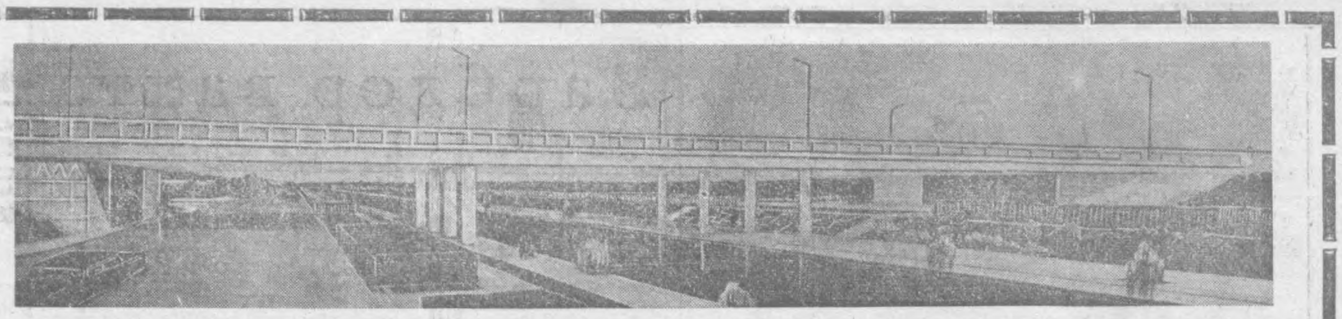

СУРАТДА: «Дўстлик» кўпригининг умумий кўриниши.

Ю. Бутусов фотолари.

СУРАТДА: қурилиш илғорлари. (юқоридан чапдан ўнгга) дурадгор Д. Никомаджонов, монтажчилар Э. Шомуродов, Н. Аласкин, В. Басанов, В. Багрненко.

БУ ТЎҒРИ ва кенг кўчадан ҳозироқ ўтаётган йўловчилар, шоферлар, трамвай ҳайдовчилари қурувчилардан мамнун бўлишмоқда. Кейинги йилларда шаҳримизнинг Чилонзор районида барпо этилган Волгоград ва Фарҳод кўчаларида ҳозир ҳамма турдаги транспортлар қатнайди. Шу кўчаларни бирини-бири билан бирлаштирадиган, яқиндагина қурилган проспектга эса Халқлар дўстлиги номи берилган. Халқлар дўстлиги кўчасидан машиналар қатнаётган бўлсада, ҳали у тўла битмаган, унинг ўрталарига ва атрофига ҳадемай гулзорлар барпо этилади. Яқин келажакда кўчанинг ҳар икки томонида кўпқаватли иморатлар, турар-жой бинолари, маиший ва маданий хизмат кўрсатиш муассасалари жой-

ИТТИФОҚДА ИККИНЧИ

лашиб, кўчанинг атрофида — Б—5, Б—6, Д—16, Д—17 кўпқаватли уй-жой микрорайонлари қад кўтаради. Магазинлар, йўлкалар, хиёбонлар, соя-салқин жойлар кишиларни иссиқ кунларда ўзига имлайди. Аҳоли истаган вақтда яқин орадаги кино-театрга бориб ҳордиқ чиқариши, шаҳардаги энг катта магазин — «Китоблар уйи»дан китоб харид қилиши мумкин бўлади.

«Ташгипрогор» институтида И. А. Демченский раҳбарлигида тузилган лойиҳани томоша қилган киши шуни кўз олдига келтиради.

Янги йўл атрофида маъмурий бинолар, ҳар хил хизмат кўрсатиш муассасалари комплекси қурилади, янги йўлкалар барпо этилади.

Муқимий майдони шу кўприк атрофи районига майдонига ҳусн беради. Унинг бир томонида тўққиз қаватли уйлар қад кўтаради, чап томонидан эса минора типидаги тўртта ўн икки қаватли турар-жой бинолари салобат тўкиб туради. Бу уйларнинг биринчи қаватида «Китоблар», «Совғалар», «Узмедтехника» ва бошқа ихтисослашган магазинлар жойлашади. Янги қурилаётган тўққиз қаватли уйларнинг биринчи қаватида эса маданий ҳордиқ чиқариш бурчаклари ташкил қилиш мўлжалланмоқда. У ерда кутубхона, зиёфат зали, болалар клублари, кексалар учун дам олиш уйи, ҳозирги замон мебеллари билан жиҳозланган бошқа муассасалар бўлади.

Майдон атрофининг ҳар хил безалиши район ҳуснига-ҳусн қўшади. Керамика, алюмин ва гранитдан берилган шарқ услубидаги сайқал иморатларни безатади.

Иккинчи майдон эса Волгоград кўчаси билан Муқимий кўчаси бирлашган жойда барпо этилади. Шу ернинг ўзида жуда катта Дўстлик боғи барпо этилади. Волгоград кўчасининг иккинчи томонида 3-микрорайоннинг хонадонлари жойлашади.

Дўстлик, Муқимий, Волгоград кўчаларини бир-бирига уйғунлаштиришда янгидан қурилаётган кўприк жуда катта роль ўйнайди. Бу кўприкнинг баландлиги 5.5 метр бўлиб, узунлиги 101 метр, эни эса 40 метр келади.

Оқтепа канали устида баланд кўприк узоқдан кўзга ташланади. Унинг устидан икки томонга тезюрар автомобиллар оқими юриб турибди. Трамвайлар бирин-кетин ғизиллаб ўтмоқда. Остидан эса троллейбус ва автобуслар қатнайди. Ҳатто, манзарани томоша қилиш учун келган йўловчилар ҳам ҳеч қандай транспорт қатновидан хавфсирамай, йўлкалардан ўз манзилларига бемалол боришлари мумкин.

ЯНГИ КЎЧА ЯШНАМОҚДА

Кўприк деворларига ҳар хил сопол ва тошлардан солинган расмларда мамлакатимиз халқларининг абадий дўстлиги ўз ифодасини топади. Бу ерда пахта чаноғини кўтариб турган аёл, пахтакор, ўроқ ушлаган деҳқон, болға кўтарган ишчи, болаларни ардоқлаётган оналарнинг рамзи туширилади. Мамлакатимиздаги кўп миллат фарзандларининг бир оилада иноқ ва аҳил яшаётганлиги ўз ифодасини топади.

Куни-кеча шу кўприк қурувчиларининг ҳузурида бўлдик. Объектга 7-кўприк қурилиш трестига қарашли 13-кўприк қуриш отрядининг П. Титенко бошчилигидаги коллективи меҳнат қиляпти. «Халқлар дўстлиги» кўчаси ўтадиган бу улкан кўприк мамлакатимизда иккинчи шу типдаги иншоот ҳисобланади. Биринчи шундай иншоот революция бешиги бўлган Ленинград шаҳрида барпо этилган.

— Кўприк устидан октябрь ойида транспортлар қатнай бошлайди, — дея ҳикоя қилади мастер Воронов. — Октябрь революциясининг 54 йиллиги арафасида эса объект тўла ишга туширилади. Ҳозир коллективимизнинг ҳар бир аъзоси мана шу қатъий сўзлари устидан чиқиш учун жонбозлик кўрсатишмоқда.

Дарҳақиқат, кўприк қурувчилар на қор, на ёмғир ва на совуқни писанд этмай пўлат арматураларни бир-бирига пайванд қилишмоқда. Минглаб кубометр бетон қуйиб кўприк пойдеворини кун сайин мустаҳкамлашмоқда. Бу ерда ишлаётган кишиларнинг ҳаммаси мамлакатимиздаги кўпгина зарбдор қурилишларда бўлишган.

Прораб Штереннинг ўзи республикамиздаги кўпгина область ва шаҳарларда катта-катта иншоотларни қурди. Мирзачўл. Самарқанд,

ҲАММА ҚУЛАЙЛИКЛАРГА ЭГА

Чотқол ва бошқа объектларда ноёб иншоотларни фойдаланишга топширишда бу азаматнинг ҳиссаси катта.

Монтажчилар бригадасининг бошлиғи Н. Чечель мамлакатимиздаги зарбдор қурилиш Абакан-Тайшетда бўлган. Энг қийин шароитларда «Жасорат» деб аталмиш қурилишда ном чиқарган. Бу хизматлари учун ҳукумат уни Ленин ордени билан тақдирлади. Мана, у ҳозир Тошкентда ўз бригадаси билан Дўстлик кўпригини қуришда ҳисса қўшмоқда.

Монтажчи В. Пономарёвни бу ерда ҳамма ҳурмат қилади. У коммунист сифатида барча тажрибасини ёшларга ўргатиб, кундалик ва ойлик топшириқларини ортиғи билан бажармоқда. Бу ерда план бажармайдиган бирорта ҳам кишини топиш қийин.

Кўприк қурувчилар коллективи январь ойи планини муддатидан олдин бажаришда катта ҳисса қўшган Петр Травин, Геннадий Таталинов сингари мутахассисларнинг номини ҳурмат билан тилга олишади. Ўшаларнинг ғайрати туфайли объектда ҳар икки сменада ҳам кундалик норма ортиғи билан бажарилмоқда.

— Бу ерга октябрь ойида келинг, — дейди қурилиш мастери Воронов. — у пайтда ҳозир кўриб турган пўлат панжаралар бутунлай олиб

КЎПРИК ОСТИДАН ЭЛЕКТР ПОЕЗДЛАР ЎТАДИ

ташланади. Кўприк атрофларига мармар ва гранитдан безак берилади. Канал соҳилларида қурилган қаҳвахона ва бошқа маданий-маиший хизмат кўрсатиш муассасаларида кишилар истироҳат қилиб юришган бўлади.

Ҳ. ҲАКИМОВ,
Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ.

Ўзбекистоннинг савдо ўчоғи

Тошкентдаги Марказий универсал магазинини кўпинча Ўзбекистоннинг савдо ўчоғи дейишади. Бу универмаг Шарқдаги савдо корхоналарининг энг йириги ҳисобланади. У замонавий архитектурага биноан ҳар томонлама қулай қурилган бўлиб, эскалатор ва юк ташувчи лифтларга эга. Универмагнинг товар обороти бир йилда 116 миллион сўмдан иборат. Бу Бухоро, Хоразм областлари ва Қорақалпоғистон Автоном Республикаси товар оборотининг жамига тенг рақамдир. Мамлакатимизда эса мазкур магазин Москвадаги иккита ва Ленинграддаги битта савдо корхонасидан озроқ қолишиб, оборот бўйича тўртинчи ўринда туради.

1970 йил, 25 ноябрь. Шу куни универмаг беш йиллик товар обороти планини бажарди. Бундан кўриниб турибдики, чакана товар обороти ўтган беш йил мобайнида 60 процентга юксалган. Кўзда тутилганидан анча кўп миқдордир бу. Корхона рентабеллиги икки марта ортди. Планга қўшимча бир ярим миллион сўм маблағ топширилди. Владимир Ильич Лениннинг туғилган кунига олинган социалистик мажбуриятлар шараф билан адо этилди.

Универмагда кунига 113 савдо ходими ишлайди. Бу катта бир заводдаги бир сменада қатнайдиган кишиларнинг сонидир. Бир кунда универмагга саксон мингча харидор кириб чиқади. Улардан 50-60 мингги албатта ўзига керакли нарсаларни харид қилади.

Демак, бир ярим миллионли Тошкент аҳолисининг ҳар бири ойида икки-уч бор универмагга иши тушади деган сўздир.

«Миннатдормиз, ташаккур...» дейилган сатрлардан бу ердаги савдо ходимларининг ўз ишига нақадар масъулият билан қарашлари, хушмуомалаликлари, харидор талабини бажонидил бажараётганликларини билиб олиш мумкин.

Мазкур корхонада одамларга яхши кайфият ато этаётган кўпгина савдо ходимини кўриш мумкин. Улардан бири ўз-ўзига хизмат қиладиган эркаклар кийими секциясининг мудири М. Ҳакимовдир. Забардаст коммунист, Ленин ордени кавалери, тажрибали бу сотувчи ўзининг ҳалоллиги, чаққонлиги, ширин забонлиги билан элга манзур бўлди. М. Ҳакимов анча вақтгача қўшма секцияларда партгруппаларга раҳбарлик қилди. Коллектив кўпгина ташаббус кўрсатаётгани, харидорларга хизмат қилишнинг янги методларини ўйлаб чиқараётганида ҳам Ҳакимовнинг ҳиссаси катта. Савдо кўргазмаси, ўз-ўзига хизмат қилиш каби методлар шулар жумласидандир. Худди мана шу эркаклар кийими секцияси «Юлдуз» ва «Қизил тонг» тикувчилик фирмалари ҳамда бошқа саноат корхоналари билан яқиндан алоқа боғлашни бошлаб берди. М. Ҳакимов юздан ортиқ савдо ходимини тайёрлади. Уларнинг баъзилари ҳозирги кунда савдо, ташкилотларида раҳбарлик вазифасини ўтайдилар. Мазкур секциядаги ўн тўрт савдо ходимидан ўн кишиси савдо техникумлари ва институтларида сиртдан таълим олишади.

Бизда мутахассислик бўйича энг юқори баҳо қўйиладиган конкурслар мунтазам ўтказиб турилади. Учинчи квартал якуни бўйича сотувчилардан З. Бойматова, М. Қосимова, Г. Шарипова, омбор мудири М. Аҳмедов, товаршуносларда М. Чимбарисова, У. Умарова кабилардан ўн беш киши энг яхши савдо ходими ҳисобланди. Бўлимлар ва секциялар мусобақасида В. Шамсиев ва Х. Ғуломов раҳбарлик қилаётган тўқимачилик маҳсулоти бўлими ва 2-электротовар секцияси биринчи ўринни олишга муваффақ бўлди.

Шуни ҳам айтиш керакки, ўн учинчи маош бизда ҳозир 300 минг сўмдан ортиқроқдир. Ҳар бир савдо ходимининг оила бюджети сезиларли даражада кўтарилади, албатта. Рағбатлантириш фондимиз анча мўл. Биз шу туришда коллективимиз учун 108 квартирали турар-жой биноси ва Чорвоқ сув омбори зонасида дам олиш уйи қуришга қодирмиз.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги шарафига универмагимизга Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Республика Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союз Советларининг Эсдалик байроғи тақдим этилди. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига эса корхонамиз Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Республика Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союз Советларининг Юбилей Фахрий ёрлиғи билан тақдирланди. 183 савдо ходими Ленин юбилейи медали билан мукофотланди. Республика мусобақасининг ўтган йилги учинчи квартал якунига биноан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союз Советларининг кўчма Қизил байроғи бизда қолдирилди.

Ҳозирги кунда КПССнинг XXIV съезди шарафига кўплаб мусобақалар уюштириляпти. Коммунистик меҳнат ҳаракати борган сари ривожланяпти. Бугунги кунда универмагимизда коммунистик меҳнат зарбдорлари деган юксак унвонни 90 бригада ва 730 савдо ходими олган. 67 Ленин беш йиллиги зарбдори мавжуд. Биз Олмаота, Боку ва Минскдаги универмаглар билан мусобақадошмиз. Коллективимиз йиллик планга қўшимча беш миллион сўмликдан ортиқ турли маҳсулот сотиш ва жамғарма планини чорак миллион сўмга етказиб, ортиғи билан адо этиш каби мажбуриятини албатта бажаради, деб ишонамиз. Шунда 1971 йилги товар оборотимиз 123 миллион сўмга боради. Шу йилги январь ойи товар обороти планимиз 104,5 процент адо этилди.

ЦУМ коллективи партия ва ҳукуматимизнинг совет савдоси меҳнаткашларининг ғамхўрлигига зиммасига олган мажбуриятини шараф билан адо этиб жавоб беряпти.

К. АБАЙХОНОВ,
Тошкент ЦУМининг директори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган савдо ходими.

ҚОРАҚАМИШ ЎГАЙ ЭМАС

«Тошкент оқшоми» бонг уради

Ҳаловатсиз кечалар

Саҳар пайтидаги уйқу ширин бўлади. Ногаҳон бир зарбдан уйғониб кетсанг борми, худди беҳосдан гаримдори чайнаб олгандек асабларинг тиришиб кетади. Шукрулло ҳам шундай бўлди. Саҳар чоғи нақ пешонасига бир нарса «чак» этиб урилди. Шукруллонинг назарида манглайига биров бир мушт туширгандек бўлди. У сапчиб ўрнидан турар-кан:

— Тушимми, ўнгимми?— деди ўзича, пешонасини сийпалаб кўрди.

Кафти хўл бўлди. «Терлабман» деб ўйлади-ю, лекин муз қотиб етгани учун бу фикридан тез қайтди. Йўқ, терламаган экан, энди чироқни ёқмоқчи эди, қоқ миясига яна «чак» этиб бир нарса урилди. «Нима бало? — деди у, — уйимиздан чакка ўтяптими?».

Шукрулло ўрнидан туриб тез чироқни ёқди.

Ё, алҳазар, том шифтидан ўрдак сузадиган даражада оқиб тушган чакkaларни кўриб ёқасини ушлади. Уй сатҳига солинган полослар шалоббо бўлиб кетибди. Хона деворларидан сизилиб тушаётган ёмғир сувлари ҳамма ёқни доғ-дуғ қилиб, ёқимсиз «гул» солиб юборибди.

Эҳ, нимасини айтасиз. Шукруллога ўхшаган оилалар Қорақамишнинг 2-микрорайонига кўчиб келиб ёғингарчилик, эрувчилик кунлари бўлганда бирор тун мириқиб ухлашгани йўқ. Айниқса, бу ердаги 26, 27, 28, 29, 30 ва 31-уйларнинг тўртинчи қаватида яшаётган хонадонларнинг кўпчилиги чакка ўтишидан безор бўлиб кетишди.

Мана бир мисол: 30-уйнинг тўртинчи қаватидаги 55-уйда истиқомат қилувчи Зуфар Ҳакимовнинг уйида бутун қиш бўйи ҳаловат бўлмади.

— Ҳали у ердан, ҳали бу ердан чакка ўтиб, асабимни бузади, — дейди у. — Бундай ҳол подъездимизда ҳамиша бўлиб туради. Учинчи қаватдаги 51, 52 ва 53-квартираларда истиқомат қилаётган қўшниларимиз ҳам доим безовта. Бизнинг хонадан тушаётган қор-ёмғир суви уларнинг уйини ҳам халқоб қилиб юборган. Балконларимизни кўриб бўлмайди. Доим «чак-чак» сув оқиб ётади.

Ҳақ гап бу! 28-уйнинг биринчи подъезд 8-квартирасида ҳам аҳвол ана шундай. Маларот Оля Петровнанинг уйи, ошхонаси ва балконидан чакка тўхтовсиз ўтиб турибди.

Ҳозир Қорақамиш массивининг иккинчи микрорайонида 45 дан ортиқ турар-жой бинолари битказилган бўлиб, булардан ярмисига оилалар кўчиб келган. Қолганлари эса, яқинда фойдаланишга топширилади. Бу уйларнинг сифати биз таърифлаган уйлардан қолишмайди. Фойдаланишга топширилмаган ва топширилиш арафасида турган 15 ва 16-уйларнинг тўртинчи қаватларидаги бир неча балконлардан сув сизиб ётганлигининг ҳам гувоҳи бўлдик.

Уйлардан чакка ўтаётганлиги ҳақида ЖЭК бошлиғи Ҳ. Аюповга бир неча маротаба шикоят қилинишига қарамай, у ҳамон аҳолининг ҳақли талабини қондирмаётир. Бу уйларни қурган «Жилстрой» қурувчилари эса «Дом курдик, қойил қилдик» деб хотиржам юришибди. Ваҳоланки, бу ердаги фойдаланишга топширилган уйлар сифатсизлиги билан кўпчиликни ранжитмоқда.

Тунни чироқ ёритади

Ҳозир бу янги массивнинг иккинчи микрорайонида қурилиш ишлари жадал олиб бориляпти. Ҳали бу ерда катта асфальт йўллар ва йўлкалар тартибга келтирилмаган. Буниси майли. Лекин, массивни электр нури билан ёритиш имконияти бор-ку?!

Баъзилар ишга эрта кетади, баъзилар ишдан кеч қайтади. Ҳаво булут, ёғингарчилик бўлиб турган кунларда массивда юриш кўп амри маҳол. Кечқурун катта кўчадан янги массивга қайрилишингиз билан зимистон қўйнига кириб кетгандай бўласиз. Йўлларда лой ва шағаллар уйилиб ётибди. Йўлкалар эса ўнқир-чўнқир. Сал хаёлингиз бўлинса, чуқурларга тушиб кетишингиз ҳеч гап эмас.

— Ҳой, биродар, кечаси менинг кўзим яхши кўрмайди, — дейди бир киши, — 10-уйга қандай ўтсам бўлар-кин?

— Юринг отахон, мен ўша томонга бораман. Бир амаллаб ўтиб оламиз.

Қорақамишнинг иккинчи микрорайонига ёритгич электр лампалар қўйилганлигига анча бўлди. Лекин улар уч-тўрт кун ёниб турди-ю, кимнингдир «ташаббуси» билан ёқилмайдиган қилиб қўйилди.

Кечқурун ишдан қайтган меҳнаткашлар ўз уйларига подъезддан чиқиб боришар-кан, туртилиб-суртилиб юришади. Чунки, бу ердаги кўпгина уйларнинг подъездларида ҳам электр чироқлари ёнмайди. Бунақа қоронғуда, бошқа бировнинг уйини ўзиминики деб тақиллатиш, хонадондагиларни безовта қилиш, кўнгилсиз ҳодисалар юз бериши ҳеч гап эмас.

Тунни чироқ ёритади, дейди доно халқимиз. Уйлар қошига ўрнатилган электр лампалар машъала бўлиб ёниб турса, кимни қувонтирмайди дейсиз!

Ёқимсиз нағмалар

Қорақамиш — янги массив. Бу ерга кеч тушиши билан хоналарда ёқимли куй ва қўшиқлар эшитилади. Соат 21 дан ошиши билан ҳар томондан қулоқни батанг қиладиган хуштаклар, тентираб юрган аллақандай кишиларнинг ланж овози асабни бузади. «Ёқимтой хуштакбоз»лар билан мастлар ишдан кейин дам олаётган ишчи-хизматчиларнинг оромини бузмасликлари лозим. Янги ташкил этилган Собир Раҳимов районининг милиция бўлимидаги ўртоқлар бу нохушликларга тезда барҳам берадилар деб умид қиламиз.

Энди тонгги баъзи «нағмалар» хусусида ҳам гапириш керак. Эрта билан массив майдонига «08—99 ТНЖ» номерли сут машинаси келиб, нақ ўн минут сигнал беради. Бу «оҳанг», «Сут келди, чиқинглар!» деган маънони англатади. Уйғонган ҳам, уйғонмаган ҳам бу «дилрабо оҳанг»дан уйғонади. Ахир, шартли равишда икки-уч марта сигнал бериш мумкин-ку. Орадан ярим соат ўтгач, «12-22 ТНД» номерли ахлат машинаси келади. У ҳар бир уй олдида тўхтаб, уч-тўрт минутдан сигнал бериб, қулоқларни «қомат»га келтиради. Бундай вақтларда бировнинг уйида гўдак ухлаётган, кимдир ишдан қайтиб ором олаётган ёки бетоб киши бўлса, дард тортиб ётган бўлади.

Шунинг учун ҳам массивда асабни бузадиган чинқироқ сигналларга ва турли шовқинларга барҳам бериш керак.

Наҳотки, янги массив атрофида озиқ-овқат магазини очиш мумкин бўлмаса?!

Наҳотки, ахлатларни бир ерга тўплаб, у ердан олиб кетиш имконияти бўлмаса?

Киоска ҳам керак

Қорақамишнинг иккинчи микрорайонига аҳоли кўчиб келганига бир йилдан ошди. Ҳозир массивда мингдан ортиқ аҳоли (оила) яшаяпти. Лекин бу ерда алоқа хизмати кўрсатиш ёмон аҳволда.

Ҳар бир уйнинг подъездларига ўрнатилган почта қутилари тартибсиз ҳолда. Уларнинг деярли кўпчилигига номерлар қўйилмаган, баъзилари эса олиб ташланган. Хат-хабар ёки газета журналлар ўз эгаларига топширилмайди. Янги ташкил топган массивга газета ва журнал киоскаси очишни ҳеч ким хаёлига ҳам келтирмаяпти. Шанба ва якшанба кунлари бу массивда яшовчилар газета ва журнал олиш учун автобусга ўтириб, Калинин майдонига бориб келишмоқда. Бу ерга бир эмас, бир неча киоскалар қуриш мумкин. Аммо «Союзпечать» раҳбарлари ана шу арзимаган ишга ҳам панжа орасидан қарамоқдалар.

Яхши, лекин...

Массивдаги аҳолига транспорт хизмати кўрсатиш олдингига қараганда анча яхшиланиб қолди. Лекин 9, 10, 11-уйларда яшаётган аҳоли ҳамиша автобусдан қийналмоқда. Шунга қарамасдан яқиндан бери 56-маршрутли автобус Қорақамишнинг 2-микрорайонидан Олой бозоригача қатнайдиган бўлди. Бу яхши. Шунингдек, Комсомол майдонидан ГСКБгача 40 «К» автобуси юряпти. Бу ҳам яхши. Лекин ана шу 40 «К» Қорақамишдаги 56-автобуснинг сўнгги бекатидан, ҳамиша айланадими? Бу маршрутнинг баъзи бир шоферлари машинани ўзлариники қилиб олиб, хоҳласа охирги бекатга боришади, хоҳламаса йўқ. Кечки пайт эса бу автобуслар қаёққадир ғойиб бўлишади. Агарда 56- ва 40-«К» автобуслари 31-уй олдидан қайтса, кўнгилдагидек бўларди. Чунки 9, 10, 11-уйларга пиёда бориш ҳам уч бекат келади.

Шаҳримизнинг ҳуснига-ҳусн бўлиб қўшилган Қорақамишнинг 2-микрорайонидаги бу «икир-чикир» камчиликларга ўз вақтида барҳам бериш керак.

Р. НУРУЛЛАЕВ,
Т. АШРАПОВ.

Деҳқон Султонов ўттиз йилдан буён Тошкент темирйўл бўлимида тепловоз машинисти бўлиб ишлайди. Шу давр мобайнида у миллионларча масофани босиб ўтди, кўпгина ёш темирйўлчиларга ўз тажрибаларини ўргатди. Биринчи класс машинисти «Транспортдаги социалистик мусобақа зарбдори» Деҳқон ака шу кунларда КПСС XXIV съезди шарафига бошланган меҳнат вахтасида туриб баракали меҳнат қилмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

ҲАМИША БАҲОР

Ташқарида қор ёғаяпти. Манзарали боғдорчилик совхозининг «Ўзбекистон гуллари» теплицасида эса, қишин-ёзин баҳор. Қачон қараманг гуллар чаман очилган. Бу ерда атир гуллар, чинни гуллар калл ва бошқа кўп хил гулларни кўришингиз мумкин. Бу гуллар шаҳар кўчалари, майдонлари, хиёбонларидаги гул дўконларига олиб борилади.

Ўтган беш йилликда маҳсулот жуда мўл бўлди. Аввалги йилдагиларга нисбатан икки баравар кўп бўлди, десак янглишмаймиз, 2 миллион бута ва кўчат бехато тутди, 6 миллион тўп гул кўчати унди.

Янги беш йилликда коллектив ўз олдига катта вазифалар қўйган. Улар 300 гектар янги ерни ўзлаштиришлари, Назарбекда, Октябрь массивида ва Чилонзорда теплицалар қуришлари керак.

Совхоз мутахассислари ўз ишларига ижодий ёндошадилар. Масалан, Малиничев раҳбарлигидаги ишчи ва хизматчилар пленка билан қопланадиган янгича конструкция теплицаларини вужудга келтиришди. Бундай теплицалар ёлғиз шу совхоздагина эмас, балки республикамиздаги кўпгина бошқа хўжаликларда ҳам мавжуд. Янги типдаги бундай теплица ҳар томонлама қулайдир.

Уларда чинни гул, калл ва бошқа хил пиёз гулларни етиштириш мумкин.

Мирзааҳмедов раҳбарлик қилаётган 1-бўлим коллективи буталарни кўпайтиришнинг янги методини қўллашяпти. Бунинг натижасида, ишлаб чиқариш унумдорлиги кўп марталаб юксалди. Масалан, атиргулларнинг ҳамиша очиладиган, қишин-ёзин маҳсулот берадиган хиллари яратилди. Мовий арча, туя, япон билақузуги ва бошқа кўпгина хил гулларнинг маҳсулдорлиги кўп марталаб оширилди.

Пойтахтимизнинг бошқа корхоналаридаги ишчи ва хизматчилар катори, манзарали боғдорчилик совхозининг меҳнаткашлари ҳам, съезд олди вахтасида туриб, фидокорона меҳнат қилишмоқда. Партиямизнинг XXIV съезди иш бошлаган кунга улар квартал планидан ошириб, 50 минг бута ва 60 минг гул кўчатлари ўтказишади.

Н. БУРЦЕВА.

ЎзТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР БЕРАДИЛАР

АЛОҚАЧИЛАР УЧУН ЯНГИЛИК

Тошкентдаги «Промсвязь» заводи алоқа сими тортувчилар ва ремонтчилар учун керакли асбоблар комплекти ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Шу комплектда электр арра, ранда, парма ва бошқа асбоблар бор. Бензин ёрдамида электр кучи билан ишлайдиган ихчам агрегат ана шу асбобларни ҳаракатга келтиради. Янги асбоблар билан қуролланган икки кишилик қурувчилар бригадаси дарахтларни кесиши, столбалар тайёрлаши, трассани тозалаши, штир ва изоляторлар ўрнатиши мумкин.

КЕГАЙЛИДА ЯНГИ УНИВЕРМАГ

КЕГАЙЛИ посёлкаси. Кегайлида очилган янги универмаг «Бахт» деб аталди. Унинг икки қаватли биноси посёлка маркази ҳуснига-ҳусн қўшди. Бу универсал магазинда харидорлар ўзлари ўзларига хизмат кўрсатадилар.

Бу йил шунга ўхшаш универмаглар Қорақалпоғистон Автоном Республикасининг бир қанча бошқа районларида ҳам бунёд этилади.

«ҚИЗЛАР ОГОНЕГИ»

Қизлар учун Пойариқ район маданият уйи ўтказа бошлаган адабий кечалар ана шундай деб аталди.

Биринчи кеча «Сенинг порлоқ давринг келди» деган мавзуга бағишланиб, Ҳамзанинг кенг тарқалган «Яша, Шўро» қўшиғи билан очилди. Шундан кейин мушоира бошланди.

Буюк боболаримиз

АҲМАД ЮГНАКИЙ

Жаҳон халқлари ва совет халқининг маънавий анъаналари, маданий томондан тараққиёти тасодифан содир бўлган ҳодиса эмас, балки ўтмишда улуғ боболаримиз томонидан яратилган маданий мерослар билан узвий боғлиқ.

Ўзбек халқи барча совет халқлари, шунингдек, жаҳоннинг бошқа халқлари каби ўтмишда яратилган юксак даражадаги маданий меросга эга. Халқимизнинг бу мероси ўтмиш ҳаётимизнинг турли соҳаларини ўз ичига олади ва ўзининг кўп қиррали жилвалари, ҳаётийлиги, оригиналлиги билан ажралиб туради.

Тарихан, Ўрта Осиё ва барча Туркистон ерларида X—XIII асрларнинг бошларигача давр сурган қорахонийлар давлати, XI— XII асрларда ташкил топган салжуқийлар династияси, хоразмшоҳлар давлати ўз даврида иқтисодий, маданий томондан ривожланиб, маълум даврларда ҳарбий қудратга ҳам эга бўлдилар. Иккинчи томондан, бу давлатлар ҳукмронликлари даврида ижтимоий, иқтисодий тушкунликларни ўз бошидан кечирганлар. Мана шу иқтисодий, маданий, ижтимоий томондан эришилган ютуқларни ва зиддиятларни акс эттириш мақсадида йирик бадиий ва бошқа асарлар юзага келди. Шундай бадиий ва илмий асарлардан «Қутадғу билик», «Девону луғотий турк», «Ҳибатул ҳақойиқ», «Муқаддаматул адаб», «Тафсир» ва бошқа ёзма ёдгорликлар яратилди. Бу ёзма ёдгорликлар юқорида зикр этилган феодал давлатларнинг мавқеини мустаҳкамлаш учун хизмат қилган.

Шундай бадиий ёзма ёдгорликлардан бири Аҳмад Югнакийнинг «Ҳибатул ҳақойиқ» асаридир.

Аҳмад Югнакий ҳақида ёзма адабиётда маълумотлар кам учрайди. Шу асарнинг ўзида айрим маълумотлар берилган:

Адиб Аҳмад отим,
адаб-панд сўзум,
Сўзум мунда қолур,
борур бу ўзум.
Отам оти Маҳмуди
Юкнакий,
Адиб Аҳмад ўғли
йўқ ҳеч шаки.
Адибнинг ери оти
Югнак эрур,
Сафолиқ ажаб ер,
кўнгуллар ёрур.

Бу шеърий парчаларнинг кўрсатишига қараганда, шоирнинг ўзи адиб Аҳмад, туғилган шаҳри Югнак, отаси Маҳмуди Югнакий эканлиги маълум бўлади.

Адиб Аҳмад Югнакийнинг отаси ҳақида бошқа манбаларда маълумот учрамайди. Югнак шаҳри тўғрисида ҳам турли манбаларда ҳар хил фикр баён қилинган. Жувайни ўзининг «Тарихи жаҳонгушойи Жувайний» номли асарида Югнак шаҳри Самарқандга яқин жойлашганлигини таъкидлайди. Е. Э. Бертельс эса Фарғона водийсида деб кўрсатади. Ҳақиқатан ҳам, Югнак шаҳрининг географик ўрни шу кунга қадар аниқланган эмас. Лекин шуни ҳам таъкидлаб айтиш керакки, ҳозирги Туркистон шаҳрига яқин жойлашган Югнак тепа ва Югнак қишлоғини қадимги Югнак шаҳрининг харобаси деб қараш ҳақиқатга яқинроқдир.

Аҳмад Югнакийнинг туғилган ва ўлган даврини кўрсатадиган бирор манба мавжуд эмас. Шоирнинг яшаган даври ҳақида асарнинг тил хусусиятлари, қўйилган масалалар ва ғояларга қараб фикр юритишга тўғри келади. «Ҳибатул ҳақойиқ» асарининг тил хусусиятлари XI—XIII асрлардаги қорахонийлар адабий тилига яқинлиги, шунингдек, асарда қорахонийлар, салжуқийлар давлатининг инқирозини, мўғуллар босқинини ифодаловчи ижтимоий ҳодисалар акс эттирилишига кўра, Адиб Аҳмад Югнакий XII—XIII асрларда яшаган, деб айтишга тўғри келади.

Шоирнинг ҳаёти ҳақида Алишер Навоий «Насоимул муҳаббат» деган асарида эслаб ўтади. Алишер Навоийнинг Аҳмад Югнакий тўғрисидаги маълумоти ислом динининг сунний мазҳаби бошлиғи имом Аъзам билан мажозий жиҳатдан боғли ҳолда қаралган.

«Ҳибатул ҳақойиқ»да шоирнинг ўзи томонидан келтирилган маълумот диққатга сазовор. Аҳмад Югнакий ўзининг жисмоний жиҳатдан ожиз эканлиги ҳақида сўзлайди, бунга қуйидаги шеърий мисра мисол бўла олади:

Туға кўрмас эрди адибнинг кўзи, — деб, шоир ўз кўзи туғма кўр ёки кўзи оғриқчил, ожизлигидан шикоят қилади. Ҳақиқатан ҳам, шоирнинг кўзи кўр эканлиги ҳақида Алишер Навоийнинг юқорида зикр этилган асарида таъкидлаб ўтилган.

Аҳмад Югнакий ўзини Адиб Аҳмад, деб таъкидлаши у замонасининг адиби, илғор намояндаси, мутафаккири эканлигидан далолат беради. Шоир «Ҳибатул ҳақойиқ»дан ташқари бошқа бадиий асарлар ҳам ижод қилган бўлиши мумкин, аммо улар бизгача етиб келмаган.

Аҳмад Югнакийнинг «Ҳибатул ҳақойиқ» асари XV асрдан сўнг XX аср бошларига қадар жамоатчиликка маълум эмас эди. XX аср бошларидан бошлаб, «Ҳибатул ҳақойиқ» ҳақидаги маълумотлар эълон қилина бошланди.

1915—1916 йиллари Нажиб Осим томонидан «Ҳибатул ҳақойиқ» асарининг тексти грамматик изоҳлар билан эълон қилинади. 1918 йили ҳам иккинчи марта асар Нажиб Осим томонидан нашр қилинади. Кейинчалик, «Ҳибатул ҳақойиқ» асарининг уч асосий ва иккита айрим парчалардан иборат нусхалари мавжудлиги маълум бўлади. Асарнинг ҳамма нусхалари Туркиядан топилганлиги учун Истамбул библиотекаларида сақланмоқда. Бу уч асосий нусханинг қиёсий тексти ва шу нусхаларнинг араб ва уйғур ёзуви билан битилган текстлари, айрим лексик изоҳлар билан Рашид Раҳмати Арат томонидан Истамбулда 1951 йили эълон қилинади.

Аҳмад Югнакий ўз замонаси феодал тузумининг турли табақалари орасида юз берган ижтимоий зиддиятларни, ахлоқий нормаларни ислом ақидалари асосида ҳал қилмоқчи бўлади. Автор шу мақсадда ўз асарини дидактик мазмунда ижод этади.

«Ҳибатул ҳақойиқ» ўн тўрт бобга бўлинган ва беш юз ўн икки мисрадан иборат. Дастлабки бобларда анъанага кўра, тангрининг мадҳи, пайғамбарга наът, тўрт халифага ва асар бағишланган шахсга: Дод Споҳсолор бекка мадҳ айтилган. Бу боблардан сўнг ислом дини асосида дунёнинг ўзгариб туриши ҳақида сўзланади.

Кейинги бобларда дидактикага оид масалалар: илмнинг аҳамияти, тилни тийиш, ўринсиз сўзламаслик, жаҳолатнинг оқибати, харисмандлик, хасислик ёмон натижаларга олиб келиши, бахиллик — ярамас хислат эканлиги каби қатор масалалар қаламга олинган.

Аҳмад Югнакий ўз асарида социал ҳаётнинг турли соҳаларини ёритиш учун ҳаракат қилган, жумладан, ислом дини ақидаларига мувофиқ дунёвий ҳаёт ҳақида объектив идеализм асосида фикр юритади.

Асарда ҳаёт тириклик ва ўлимдан иборат, ҳар икки ҳолат ҳаётнинг икки кўриниши, ҳамда бири иккинчисини форма жиҳатидан инкор қилади, деган мазмунда ёзилган шеърий парчалар учрайди.

«Ҳибатул ҳақойиқ»да келтирилган фалсафий фикрлар Аҳмад Югнакий ўз замонасининг дунёқарашларини яхши англаб етганлигини, иккинчидан, ўзидан илгари ижод қилган Аҳмад Фарғоний, Форобий, Ибн Сино, каби донолар унга маънавий таъсир этганлигини кўрсатади.

XII—XIII асрларда Ўрта Осиёда феодал ҳаёт ва феодаллар чиркин даражада тубанлашганлигини, уларнинг ниҳоятда очкўз эканлигини кўрган шоир уларни ислом дини қоидаларига суяниб, танқид қилади, инсофга чақиради, тўплаган бойликларнинг бир қисмини садақа тариқасида йўқсилларга инъом қилишни тавсия қилади.

Қўнгулдин чиқарғил
тавор суқлуқун,
Кедим[1] бирла деб
тут қорин тўқлуқин.
Харисликни қўюр
харис эр қачон,
Ўлиб йитса, тупроқ
ичига кириб.
Ахи[2] бўл сенга сўз
сўкунч келмасун,
Сўкунч келгу йўлни
ахилиқ тиюр.

Шу шеърий парчаларга қараганда, замонасининг етук шоири, мутафаккири Аҳмад Югнакий ўз асари орқали феодализмнинг иқтисодий зиддиятларини давр талабига, онг даражасига мувофиқ очишга интилиши кўринади.

Кишилик тарихида ижтимоий ҳаётнинг ривожланиши учун инсонларга илм ўргатиш ниҳоятда зарур эканлигини, шунингдек, маданий ҳаёт ҳам сўзсиз илм орқали юзага келишини тўла англаган Аҳмад Югнакий ўз асарида бу масалани кенг кўламда ёритишга уринган.

Кишиларни яхши хулқли қилиб тарбиялашда тилнинг роли катта эканлигини тушунган Аҳмад Югнакий ўз асари «Ҳибатул ҳақойиқ»да бу масалага кўп ўрин берган. Тил инсонлар учун сўзлаш воситаси, у орқали яхшилик ҳақида сўзлаш мумкин, уни тийиб, ўринли ишлатган кишилар ҳурматга эришади, кераксиз нарсалар, ҳодисалар ҳақида сўзлаб алжираган кишилар шарманда бўлиб, ҳатто боши кетади, деб уқтириб ўтади. Агар кишилар тилини тийиб, ёмон сўзлашдан сақланса, ундай одамларнинг ўзи ҳам ҳалокатдан сақланиб қолади, дейди

Аҳмад Югнакий юқорида зикр этилган масалалардан ташқари кўнилик (тўғрилик) ва кибрлик, харисмандлик, бахиллик, кишилар хулқи, ташқи кўринишда кўркли бўлиши каби қатор масалаларни ёритиб ўтган. Биз бу масалалар устида тўхтамадик.

Қ. МАҲМУДОВ.

1. Кедим — кийим.
2. Ахи — саҳий.

Рассом Владимир Петров ўзбек халқининг улуғ адиби ва мутафаккири Алишер Навоийнинг бир қанча портретларини чизган. Ана шулардан бири — рассомнинг Навоий Астрободда полотносидир.

М. Нуриддинов фоторепродукцияси.

Азиз ҳамшаҳарлар, сизлар учун

ШАРБАТ ИСТАСАНГИЗ...

Шарбат сиқадиган янги электр машинанинг номи «Журавинка» деб номланди. У Могилевскийдаги «Электродвигатель» заводида ишлаб чиқарилди. Бу асбоб ёрдамида бир неча минут ичида сабзавот ва меваларни ўзингиз истаган шакл ва катталикда қирқиб олишингиз, шунингдек улардан шарбат олишингиз мумкин.

«Журавинка» махсус қурилма билан таъминланган. У мева-сабзавот қолдиқларини автоматик равишда чиқариб ташлайди ва сизга соф шарбат беради. Унинг баҳоси 35 сўм.

Бу йил могилевскийликлар савдо тармоқларига юз минг «Журавинка»ни тақдим этадилар.

МАШИНА НАҚШ СОЛАДИ

Новгород областидаги заводлардан бири «Узор» деб номланган нақш соладиган электр машина ишлаб чиқаришга киришди. Бу машина ёғоч ва пластмасса буюмларига жуда мураккаб, чиройли шакллар ва нақшлар туширади. Машинанинг иши автоматлаштирилган. Унинг баҳоси ҳам унча қиммат эмас, 5 сўм 50 тийин.

Бу йил Новгород заводи 10 минг ана шундай машина ишлаб чиқаради.

Планетамиз янгиликлари

Социализм мамлакатларида

Шу йилнинг охирига келиб Венгриянинг Жанубидаги Печь шаҳрида телевизион минора қурилиши тугалланади. Эҳтимол, янги 1972 йилни баъзи шаҳарликлар шу ерда, 72 метр баландликдаги қаҳвахонада кутиб олишни истаб қолишар.

МТИ—ТАСС фотоси.

ЮБИЛЕЙ ОЛДИДАН

УЛАН-БАТОР. (ТАСС). Монголия Халқ Республикасининг давлат нашриёти Монголия Халқ Революциясининг 50 йиллиги олдидан партиявий, сиёсий ва бадиий мавзуларда кўп китоб нашр этади.

«Уйғонган Монголия» деган расмли китоб босмага тайёрланмоқда. Бу китобда аратларнинг қадимий юртида рўй берган жуда катта ўзгаришлар тўғрисида, экономика ва маданият соҳасида қўлга киритилган ютуқлар ҳақида ҳикоя қилинади. Монголия Халқ Республикасининг асосчиси Сухэ-Батор тўғрисидаги янги тўплам чоп этилади.

Нашриёт планида бадиий адабиёт асарларига катта ўрин берилган.

ЖИНОЯТЧИЛАР ЖИЛОВЛАБ ҚЎЙИЛСИН!

Жаҳон ёшлари АҚШ империализмининг ва Сайгон қўғирчоқ режимининг тинчликсевар Ҳинди-Хитой халқларига қарши янги агрессив ҳаракатларини қаҳр-ғазаб билан эшитдилар.

Париж

Францияда таълим олаётган Вьетнам ва Лаос студентларининг иттифоқлари, шунингдек, Камбоджа Бирлашган миллий фронти ёшлари комитети барча дўст ташкилотларга мурожаат қилиб, курашаётган Шарқи-Жанубий Осиё халқларини қўллаб-қувватлашда ёрдам беришга чақирди. Улар «Ер шарининг ана шу районидаги Америка ҳарбий авантюризмини фош қилиш, бутун дунёда тинчликка таҳдид солувчи жиноий агрессияни тўхтатиш керак» деб таъкидладилар.

Вашингтон

Калифорния штати университетининг икки мингдан ортиқ йигит-қизи Лаосдаги қуролли интервенцияга қарши чиқди. Ғазабланган студентлар университетнинг ҳарбий-ўқув маркази биносини ёндириб юбордилар. Калифорниянинг бошқа етакчи олий ўқув юрти — Станфорд университетида ҳам урушга қарши митинг бўлиб ўтди.

Америка ҳукуматининг уруш авантюрасига қарши ҳаракати Қўшма Штатларнинг университетлари ва коллежларида кенг ёйилмоқда. Пенсильвания штати университети студентларидан бир группаси Жанубий Вьетнамнинг Вашингтондаги «элчихонаси» олдида» ўтириб олиб норозилик забастовкаси» ўтказди. Урушга қарши чиқувчилар Нью-Йорк, Сан-Франциско ва мамлакатнинг кўпгина бошқа шаҳарларида бир қанча намойиш тайёрламоқдалар.

Бонн

Германия Федератив Республикасининг демократик ёшлари агрессив ҳаракатларни дарҳол тўхтатишни ҳамда АҚШ қўшинлари ва уларнинг малайларини Ҳинди-Хитойдан олиб чиқиб кетишни талаб қилмоқдалар. Немис Социалистик ишчи-ёшлар ташкилотининг правлениеси баёнот эълон қилди. Баёнотда бетараф Лаосга қарши қилинган қўпол ҳужум қатъий қораланди.

Баёнотда таъкидланишича, шу хилдаги ҳаракат Комбоджага қарши қилинган агрессияга ўхшаб, ҳозирги Америка маъмуриятининг тинчлик ҳақидаги сафсатасини батамом фош этади.

(ТАСС).

Совет Иттифоқининг ёрдами билан

БАҒДОД. (ТАСС). Рамади шаҳрида Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан қурилаётган ойна ишлаб чиқарувчи заводнинг навбатини ишга туширишга бағишланган тантанали маросим ўтказилди. Маросимда Ироқ саноат министри Таха Ал-Жазравий нутқ сўзлаб, мамлакатда биринчи ойна заводининг Ироқ миллий экономикаси учун муҳим аҳамиятини таъкидлаб ўтди. Совет элчиси В. А. Лихачев ўз нутқида кўп йиллардан бери ривожланиб келаётган Совет-Ироқ иқтисодий ҳамкорлигининг самарадорлигини уқтириб ўтди.

Завод батамом қуриб битказилгандан кейин ҳар йили 23 минг тонна ойна, идиш, шунингдек, Совет Иттифоқи ёрдамида қурилган Самаррадаги антибиотиклар заводи учун керакли бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган бўлади.

ЖАҲОН ТИНЧЛИК КЕНГАШИНИНГ БАЁНОТИ

ХЕЛЬСИНКИ. Жаҳон Тинчлик Кенгаши тинчлик учун курашаётган барча ташкилотлар ва одамларга мурожаат қилиб, уларни Яқин Шарқдаги можарони тинч ҳал этиш йўлига ғов солаётган Исроилни қоралашга, шунингдек Исроилга тобора кўпроқ мадад бераётган Қўшма Штатларни қоралашга чақирди.

Анжела Девис ва Америка демократиясининг башараси

Шу КУНЛАРДА жаҳондаги барча прогрессив кишиларнинг диққат — эътибори Максим Горький ибораси билан атаганда сариқ иблис Ватани — Америка Қўшма Штатларига қаратилган. Бундай бўлиши бежиз эмас, албатта. Чунки, ҳозирги замон буржуа социологияси кўкларга кўтариб мақтаётган, гўё дунёда ягона «чинакам ҳақиқий демократия тантана қилган» Америка Қўшма Штатлари жаҳон реакциясининг энг разил марказига айланиб бораётганлиги, унинг Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларидаги арабларнинг қонини тўкаётган Исроилни қувватлашга, Лаос, Камбоджа, Вьетнамдаги вьетнамлаштириш сиёсатидан воз кечмаётганлигида, халқаро сионизмни қўллаб-қувватлаётганлигида, мамлакат ичида ирқчилик, миллатчилик сиёсатининг авж олаётганлигида, тинчлик, демократия кучларига қарши очиқдан — очиқ олиб бораётган курашида яққол кўзга ташланмоқда. Бу эса, жаҳон афкор оммасининг Никсон ҳукуматига, унинг ички ва ташқи сиёсатига нисбатан қаҳру ғазабини оширмоқда.

Америка гражданлари Чак Оунен, Ричард Доу, Алан Кемден Эд Тряратола, Марк Уоррелл, Питер Мартинсон ва бошқаларнинг гувоҳлик беришича, Америка ҳарбийлари Жанубий Вьетнамда маҳаллий аҳолига нисбатан кўз кўриб, қулоқ эшитмаган ваҳшийликларни қилаяптилар. Улар ҳарбий асирларни қийнаб ўлдирмоқдалар, хотин-қизларни истаганча зўрлаб, ҳатто кишиларнинг қулоқлари, бармоқлари, бурунларидан коллекциялар тўплаб, шу билан фахрланаётирлар. Айниқса, асирларнинг кўз ва қулоқларига сим тиқиб электр токи билан қийнашлари, вертолётда баландга чиқариб, ташлаб юборишни машқ қилишлари, ёш болалар, кексалар хотин-қизлар, ярадорлар ётган госпиталларни вайрон қилиб юборганликларини қандай баҳолаш мумкин. Бундай разилликлар ҳамманинг кўзи олдида Анжелага нисбатан ҳам қўлланилмоқда.

Хўш, Анжела ким? Нима учун реакцион кучлар уни йўқ қилмоқчи?

Анжела иккинчи жаҳон уруши давом этаётган 1944 йилнинг 26 январида Америка Қўшма Штатларининг Бирмингем шаҳрида маълумотли ва маърифатли оилада туғилди.

Отаси Девис автомобиль ремонти станциясининг ходими, онаси Салли эса маҳаллий мактаб ўқитувчиси бўлиб, ҳар иккаласи ҳам маълумотли кишилар эди. Шу туфайли, Анжела оилада яхши тарбия олди ва маҳаллий ўрта мактабни аъло баҳолар билан тамомлади. Ўз қизларининг илмга бўлган чанқоқлигини, ўткир зеҳнли эканлигини сезган ота-она унга ўқишни давом эттириш учун барча зарур шарт-шароитларини яратиб бердилар.

Бўлажак олим юқори фан чўққиларини эгаллашни Сарбонна университетида француз, умуман Ғарбий Европа адабиётини ўрганишдан бошлади. У, университетни муваффақиятли тугатиб, ўзининг ўткир зеҳни билан профессор-ўқитувчилар коллективини ҳайратда қолдирди.

Анжела коммунистик партиянинг «Че—Лумумба» клубига аъзо бўлиб киради. Ўз лекцияларини марксча-ленинча назария асосида ўқир экан, у буржуа фалсафасининг синфий моҳиятини, ҳукмрон доираларнинг ирқчилик, миллатчилик сиёсатини фош этади.

Унинг ҳукмрон синфларга нисбатан нафрати акаси Режинальд Девиснинг айтишига қараганда, туғилиб ўсган она шаҳри Бирмингем воқеаларидан бошланган.

Ирқчилар 50 дан ортиқ террористик қотиллик қилганликлари ҳолда, уларнинг бирортаси ҳам маъмурият томонидан жавобгарликка тортилмаган. Ҳатто маъмуриятни бу воқеалар қизиқтирмаган.

Анжеланинг хатти-ҳаракатидан ғазабланган ҳукмрон доиралар бир неча маротаба уни ишдан бўшатиш, озодликдан маҳрум этиш, қамаш билан дўқ-пўписа қилдилар. Аммо, ҳеч қайсиси ҳам иродали коммунист Анжелани бу йўлдан қайтаролмади. Ниҳоят, адвокат Жон Абтнинг айтишига қараганда, Америка, ҳатто энг реакцион Калифорния Конституциясига хилоф равишда, уни бўйнига аниқ айб қўяолмаган ҳолда қамоққа олдилар ва Калифорния реакционерлари қўлига топширдилар.

Анжела моддий жиҳатдан яхши таъминланган, унинг шахсий келажаги порлоқ эди. Буни ўзи ҳам яхши билар ва тушунарди. Аммо у шахсий бахтини ўз миллатида, унинг бахтида деб тўғри тушунди.

У марксизмни шу сабабли танладики, чунки бу таълимот инсоният тараққиётини, келажагини белгилайдиган ягона революцион таълимотдир. Унинг қулоғида доҳий Маркснинг:

...Агар одам фақат ўзи учунгина меҳнат қилса, у машҳур олим, улуғ доно, ажойиб шоир бўлиши мумкин, албатта. Лекин у ҳеч қачон ҳақиқий, баркамол ва буюк одам бўлаолмайди, деган доҳиёна сўзлари жаранглар эди. Шу сабабли ҳам, машҳур олим бўлишни эмас, баркамол инсон бўлишни танлади. У танлаган йўл ниҳоятда қийин, хатарли эканлигини билган ҳолда, ўз бахтини халқ бахти учун курашда деб тушунди.

Анжела суд мажлисларида мағрурлик билан ирқчиларни фош қилиб, прогрессив ғояларини ҳимоя қилмоқда. Бундан талвасага тушган реакционерлар кенг жамоатчиликни ва матбуотни чалғитиш учун уни энг хавфли жиноятчи деб эълон қилдилар.

Улар суд мажлислари ўтаётган бино атрофини полициячилар билан ўраб олиб, суд мажлисига кирувчиларни алоҳида-алоҳида тинтув қилиб, ҳатто яширинган металлни аниқлаб берадиган электрон аппаратларни ҳам ишлатмоқдалар. Анжелани эса оғзи боғланган, қўли кишанланган ҳолда тутмоқдалар, бу ҳатти-ҳаракат жаҳон афкор оммасини ғазаблантирмоқда.

Америка Коммунистик партияси Анжела Девисни ҳимоя қилиш кампаниясини бошлаб юборди. Анжелани ҳимоя қилиш миллий комитетининг раиси Шарлен Митчелл яқинда хабар қилишига қараганда, бу кампанияга турли табақа вакиллари қўшилиб, Американинг ўнлаб маҳаллий комитетлари иш олиб бормоқда.

Ер шарининг турли чеккаларидан Анжела номига ҳар куни минглаб хат келаётир. Яхши ниятли кишилар ўз хатларида қаҳру-ғазаб билан Америка ҳукмрон доираларига лаънатлар ўқиб, Анжелани қўллаб-қувватламоқдалар.

Я. ТУРМУҲАМЕДОВ.
Тошкент Давлат медицина институти фалсафа кафедрасининг доценти, фалсафа фанлари кандидати.

АГРЕССОРЛАРГА ЗАРБА БЕРИЛМОҚДА

ХАНОЙ. Лаоснинг ватанпарвар кучлари мана шу бетараф давлат территориясига сурбетлик билан бостириб кирган Америка-Сайгон интервенциячиларига кескин зарба бермоқдалар. Улар агрессорларни шиддатли ўт очиб кутиб олмоқдалар. Жанубий Вьетнамдан олинаётган хабарларга қараганда, Лаос Халқ Озодлик армиясининг жангчилари Саваннакет вилоятида Американинг 6 та вертолётини уриб туширганлар.

НЬЮ-ЙОРК. Америка информация агентликларининг хабарларидан маълум бўлишича, Лаосга бостириб кирган Сайгон қўшинларининг асосий колоннаси 9-рақамли тош йўл бўйлаб Жанубий Вьетнам чегарасининг 40 километр жанубидаги Тчепон шаҳри томон ҳаракат қилмоқда. Американинг бир тўда ҳарбий самолётлари, шу жумладан оғир бомбардимончи «В—52» самолётлари Сайгон қўғирчоқ режимининг қўшинларига бевосита жанговар мадад бериб турибди.

Интервенциячиларга Жанубий Вьетнамдан мадад келтирилаётган, қурол-яроғ ва ҳарбий материаллар ташиб келтирилаётган таъминот йўлини узиб қўйиш мақсадида Лаос Халқ Озодлик армиясининг қисмлари душман қўшинлари ва техникасига зарба бермоқдалар. Куни-кеча Америка-Сайгон ҳарбий конвой қисмлари 9-рақамли тош йўлда Кхесаннинг 22 километр ғарби-шимолида ватанпарварлар қўйган пистирмага дуч келиб қолди ва ўққа тутилди. Агрессорларнинг кўпгина солдати яксон қилинди.

Бельгияда иш ташлаш ҳаракати

БРЮССЕЛЬ. (ТАСС). Белгияда иш ташлаш ҳаракати тўхтовсиз давом этмоқда. Рух ишлаб чиқаришда жаҳондаги энг катта корхоналарнинг бири бўлган Балендаги заводнинг 1600 нафар ишчиси иш ташлаганига бир ойдан ошди. «Вьей монтань» компаниясига қарашли бу заводнинг ишчилари иш ҳақини оширишни ва меҳнат шароитини яхшилашни талаб қилмоқдалар.

«Главербельж» компанияси шиша заводининг ишчиларидан бир мингга яқин киши забастовка бошлади. Улар ўз ўртоқларидан 27 кишининг ишдан бўшатилганига қарши норозилик билдирмоқдалар.

«Асек» фирмасининг Гшарпруадаги электр техника заводида бир қанча цехларнинг ишчилари ҳам меҳнат шароитини дарҳол яхшилашни талаб қилиб, шу ҳафта ичи қисқа муддатли забастовкалар ўтказишди.

Мана бу темир йўл фалокати Швейцарияда юз берди. Кунларнинг бирида кечқурун Цюрих яқинида икки тез юрар поезд бир-бири билан урилиб кетди. Кўп кишилар қурбон бўлган ва катта моддий зарар келтирган бу фалокатнинг сабаби сигнализация ва ҳаракатни бошқариш системасидаги камчиликлар экан.

Кейстон — ТАСС фотоси.

Соғлом бўлиш санъати

СОҒЛИҒИНГИЗ ЎЗ ҚЎЛИНГИЗДА

Р. Қ. ИСЛОМБЕКОВ,

СССР МЕДИЦИНА ФАНЛАРИ АКАДЕМИЯСИНИНГ КОРРЕСПОНДЕНТ АЪЗОСИ, ЛЕНИН МУКОФОТИ ЛАУРЕАТИ.

Кейинги пайтларда икки бир-бирига кўп жиҳатдан ўхшаш тушунча ҳосил бўлди. Булардан бири дори касали, иккинчиси эса ўйлаб, охири ваҳима билан касалга чалиниш. Дори талаб, тўғрироғи дори ичаман деб орзу қиладиганлар ҳам, касалман деб соғлом баданини кўрпага ўраб бижиб ётадиганлар ҳам ўзига зиён қилади.

Хўш, дори касали нима дегани?

Бу бўлар-бўлмасга дори ичавериб, аъзойи-баданини заҳарлаб қўйиб касалга йўлиққан кишилардир. Кўп кишилар уйқу дори ичишни ёки бадандаги оғриқни камайтириш учун ҳар хил дорилар қабул қилишни яхши кўришади. Ана шундай кишилар бўлар-бўлмас дорини қабул қилавериб, ўзини касал қилиб қўяди. Ахир ўзингиз ўйлаб кўринг, уй аптечкасида турли хил дори-дармони бўлмаган хонадонлар кам. Бу дори-дармонларни қабул қиладиган кишилар уларнинг фойдасини яхши билишади. Аммо ширининг аччиғи, яхшининг ёмони борлигини ҳам унутмаслик керак. Бу дориларнинг организмга таъсирини ҳам ўйлаб кўриш керак. Ҳар бир дори-дармон ҳам тузатади, ҳам иккинчи бир аъзони ишдан чиқариши мумкин. Шунинг учун ҳам кучли таъсир қиладиган янги медицина дори-дармонларини истеъмол этишда жуда эҳтиёт бўлиш керак. Хўш, биз нима қиляпмиз?

Баъзилар хиёл шамоллаб қолишса ҳам аптечкасидан қўлга тушган дорини олиб ютади. Жуда бўлмаганда амбулаторияга боради ёки уйига врач чақиради. Иши бошидан ошиб-тошиб ётган участка врачи «нафас олиш юқори органлари касалланган» деган сийқаси чиққан, миллионлаб бюллетенларга ёзиладиган диагноз белгилайди ва одатдагидай беморга антибиотиклар ёзиб беради. Атоқли совет медикларидан бири академик И. А. Кассирский бу ҳақда қуйидагиларни ёзади:

«Даволашга киришадиган ҳар бир врач дори касали проблемасига жуда масъулият билан, ишнинг кўзини билиб қараши керак. У шу масала билан боғлиқ бўлган адабиётлар билан таниш бўлиши ва ҳар бир дори воситасининг моҳиятини билиши керак. У ҳар бир дорининг акс таъсирини ҳам яхши ўрганиши зарур. Айрим врачларнинг ва баъзи бир беморларнинг енгил шамоллаш ёки ошқозони хиёл бузилганида ҳам дори-дармонларга ҳадеб мурожаат қилавериши ноўриндир. Болалар ҳам шундай даволанади. Мен ҳаётий тажрибам катта бўлган врач сифатида шуни айтишим кераккн, бу ҳол ҳамиша акс таъсир кўрсатади. Бундай ҳолларда (шамоллаганда) аспирин ёки оддий воситалардан (малинали чой, кечаси оёқни иссиқ тутиб ётиш) фойдаланиш кифоядир».

Мен академик И. А. Кассирскийнинг юқоридаги фикрларига тамоман қўшиламан. Шунга яна илова қилмоқчиман: «беозоргина» ҳисобланган аспирин ҳам, баъзилар зиёнсиз ҳисоблашса ҳам, организм учун ҳамма вақт фойдали эмас. Ошқозон яраларида аспирин қолдиқларини топишган. Тадқиқотлар шуни кўрсатмоқдаки, мунтазам равишда аспирин қабул қилганда у ошқозонни ёки ичакларни яралаб қўйиши мумкин.

Ҳеч шубҳа йўқки, пенициллин, стрептомицин, тетрациклин ва бошқа антибиотиклар қаттиқ шамоллаб, ҳаёти хавф остида қолган кишига, юқумли касалга йўлиққанларга катта фойда беради. Аммо улар тирик ҳужайралардан олинганини унутиб бўлмайди. Уларнинг оқсиллари инсон танасидаги оқсиллар ва ҳужайралар билан қўшилиб кетиши мумкин. Ана шунда фойдали антибиотиклар инсон баданига зиён келтиради. Бунинг натижасида беморлар оғир кўнгилсизликларга йўлиқишади. Дори касали антибиотиклардан нотўғри фойдалангандагина эмас, балки уйқу дори ва айрим юрак касалларига дармон бўладиган енгил дорилар ёки витамин В1 ёки В12 дан кейин ҳам пайдо бўлиши мумкин.

Ҳозир айрим дориларнинг составида ракни қўзғотувчи модда бор-йўқлиги жуда чуқур ўрганилмоқда. Бир қатор дори - дармонлар баданда шиш ҳосил қилиш қобилиятига эга эканлиги аниқланди. Бу яна бир марта ўз-ўзини даволаш нақадар ёмон оқибатларга олиб келиши мумкинлигини кўрсатиб турибди.

Энди ваҳима касалига йўлиққанлар ҳақида икки оғиз гапириб ўтмоқчиман. Йирик совет патофизиологи А. Д. Сперанский патологик жараёнларнинг тараққий этишида асаб системалари катта роль ўйнашини кўрсатиб ўтган эди. Киши баданидаги айрим аъзонинг нотўғри ишлашини кўпинча бадандаги аъзолардан қидириш керак эмас, балки шу аъзонинг ишини бошқариб турадиган мияга эътибор бериш керак.

Бу таълимотнинг моҳияти тўғрисида батафсил гапириб ўтирмайман. Аммо шуни айтишим керакки, ҳадеб ўйлайвериб баданингиздаги у ёки бу аъзони ишдан чиқарасиз. Натижада, у жиддий патологик жараённи келтириб чиқаради. Кўпинча касаллик ҳақида ҳадеб ўйлайверадиган одамлар бошқаларни ҳам шунга ишонтирмоқчи бўлишади. Медицинада ҳали келиб чиқиш сабаблари аниқланмаган рак, лейкоз сингари оғир касалликлар ҳам одамлар психикасига таъсир этади албатта. Аммо шуни эсдан чиқармангки, рак ҳам, лейкоз ҳам ўйлаш натижасида пайдо бўладиган касалликлар эмас.

Ваҳима касали кўпинча юрак, ошқозон, томир касалликлари орқали ҳам бўлади. Айтайлик, бетобланиб ётган кишининг бир қариндоши юрак касаллигидан тўсатдан вафот этди. Ваҳма киши ўзини ҳам юраги касал деб фараз қилиб, ўйлаверади, нафас олиши қийинлашаётгандек туюлади ва ўзини бемор фараз этиб, врачга мурожаат этади. Умуман, ҳар бир касаллик ҳам ваҳима, тушкунлик натижасида оғирлашади ва тузалиши чўзилади. Ваҳма одамларнинг тузалиши иродали кишиларнинг тузалишига нисбатан оғир кечади. Бундай ҳолларда врачнинг ҳар томонлама суҳбати фойдалидир. Бемор тинчланади, унинг фараз ва шубҳалари тарқалиб, чеҳраси ёришади.

— Психотерапия, — деган эди И. П. Павлов, — касалликни даволашнинг махсус бир қисмидир.

Академик И. А. Кассирский патология ва психотерапияни билиш ҳар бир терапевт учун зарурдир, деб таъкидлайди. Бусиз даволашда яхши натижага эришиш мумкин эмас. Ҳар бир врачнинг гипнозни билиши балки шарт эмасдир. Бироқ беморни ишонтириш, уни қизиқтирадиган саволларга ишонарли жавоб беришнинг илмий методларини билиш ҳар бир врач учун зарурдир. Врач беморнинг эътирозларига сезгирлик билан қулоқ солиши ва унинг медицинага эътиқодини кучайтириши керак. Шу жиҳатдан мамлакатимизнинг энг кекса врачларидан бирининг бу фикри жуда ўринлидир. Сўз юракни жароҳатлаганидай, айни вақтда сўз даволайди ҳам.

Ҳар бир касалнинг тузалиши аввало бемор шу касалдан тузалишига ишониш ёки ишонмаслигига ҳам боғлиқдир. О. Генрининг бир ҳикояси эсингиздадир. У «Сўнгги япроқ» деб аталади. Сўққабош қиз хасталаниб ётган эди, у ғамгин кўзларини деразадан кўриниб турган оқ деворга тиккан. Девор олдида эса дарахт ўсар эди. Куз келиб шамол дарахтдаги баргларни бирин-кетин юлиб ташлади. Қиз сўнгги япроқ узилганда мен ҳам жон бераман, деб ўйлади ўзича. Бу фикрини рассом қўшнисига ҳам айтди. Қиз ухлаб қолганда бояги рассом деворга нарвон қўйиб, сариқ япроқнинг суратини солди. Вақт ўтиши билан ҳамма барглар ерга тушди. Бироқ биргина барг ҳамон ўрнида турар эди. Қиз бундан ғоят хурсанд бўлди. Унинг иштаҳаси очилди ва аста-секин тузала бошлади. Ҳикоядаги воқеа ҳаётий гапдир. Дарҳақиқат психика баъзан инсон саломатлиги учун ҳал қилувчи роль ўйнаши мумкин. Қишлоқларда кексайиб қолганлар ўзлари ўладиган кунни олдиндан белгилаб, кафанликларини тайёрлаб қўйишни айтиб ўлим кутиш воқеалари ҳам бўлган. Бу ўз-ўзини ишонтириш оқибатидир. Шунинг учун ҳам киши ҳамиша қувноқ бўлиб юришга ҳаракат қилиши ва бемаъни фикрларни хаёлига келтирмаслиги керак.

Жисмоний машқлар қилиш, сайр қилиш ана шундай бемаъни фикрлардан қочиб, кайфиятни яхшилашнинг энг яхши системасидир. Шундай қилган кишилар уйқу дорига ҳам эҳтиёж сезмайдилар, врачга ҳам мурожаат қилмайдилар. Энг яхши дори-дармон бу баданни ҳамиша ҳаракатлантириб туриш, югуриш, эрталаб гимнастика қилиш, кўпроқ юришдир.

Уйқу дори ютиш кейинги пайтларда хавфли даражагача кўпайиб кетди. Тўғри, ҳаётимиз тез суръатлар билан ўсиши натижасида, айниқса катта шаҳарларда шовқин-сурон кўпдир. Бу ерларда меҳнат жараёни ҳам бошқачароқ. Аммо бу химиявий маҳсулотлардан таркиб топган уйқу дори ичиш керак, деган хулосага олиб келмаслиги керак, албатта. Уни қабул қилган кишилар маълум муддатгина ором топадилар, ухлайдилар. Аммо врач бўлмаган бу кишилар уйқу дорининг кейинги фалокатларидан, унинг организмга салбий таъсиридан бехабардирлар. Аввало, уйқу дорини мунтазам қабул қилавериш одат тусига кириб қолади. Бундай кишилар уйқу дорисиз ухлай олмайдиган даражага бориб етадилар. Мияга бундай сунъий тарзда таъсир кўрсатишнинг сира фойдаси йўқ. Бу асаб системаларини ишдан чиқариб қўяди. **Уйқу дори ичган киши кечаси қаттиқ ухласа ҳам кундузи бўшашиб юради, қимирлашга ҳоли қолмайди, боши зил-замбил бўлиб оғрийди.** Шунинг учун уйқу дорини жуда зарур бўлган тақдирдагина, айниқса, оғриқ уйқу бермаётган пайтларда, врач тавсияси ёки касалхоналардагина қабул қилиш мумкин деб ўйлайман. Оғриқни камайтириш мақсадида уйқу доридан фойдаланса бўлаверади. Аммо уни асаб бузилганда ҳадеб қабул қилавериш мутлақо ноўрин. Яхшиси ётиш олдидан узоқ муддат сайр қилинг, қизиқ-қизиқ китобларни ўқинг, кундузи ухламанг. Буларнинг ҳаммаси мувозанатингизни бир меъёрга олиб келади. Жисмоний машқлардан, сайрдан кейин тунда киши ҳамиша бутун баданида чарчоқ сезади ва қаттиқ ухлаб қолади.

«Камроқ дори-дармон ютайлик!» Бу — ҳаётингизнинг шиорига айлансин. Хонадонингиздаги аптечкага камроқ бош суқинг. Албатта мен бу ерда дори-дармонсиз туролмайдиган касаллар ҳақида гапираётганим йўқ. Масалан, диабет касаллигини олайлик. Бундай кишиларда ошқозон ости безлари етарли миқдорда инсулин етказиб беролмайди. Натижада бемор дорисиз туролмайди. Аммо бу хилдаги беморлар кўп эмаслигини ҳам унутмаслик керак.

Ўз-ўзини даволайдиган кишилар шуни билиб, қўйишлари керакки, баъзи овқат одам организмига қанчалик ёқмаса, дори ҳам худди шундай. Врачнинг рухсатисиз дори ишлатадиган кишилар ўз организмига путур етказаётганини унутмасин.

Ҳеч нарсадан хабари йўқ баъзи бир кишилар янги дори-дармонлар чиқиши билан, мода кетидан қувадиган баъзи бир сатанг хотинлар сингари ўзларини унга ташлайдилар. Айниқса, чет элдан келтирилган дори-дармонларни кўрса уларнинг кўзлари косасидан чиққудай бўлиб кетади. Давлатимиз самара берадиган дори-дармонларни катта маблағлар эвазига чет эллардан сотиб олади. Бу — улар бизнинг дори-дармонларимиздан устун туради деган гап эмас. Кўпинча тайёр дори турганда, янгисини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш лозим эмас, деб қаралади, ниҳоят, шундай дорилар сотиб олинади.

Бу дориларнинг ҳаммаси ҳам аптекаларга чиқарилиш олдидан жуда синчиклаб текширилади. Ана шу текширишлардан кейин кўпинча бизнинг дори-дамонларимиз улардан сира қолишмаслиги маълум бўлади. Бироқ, бизнинг орамизда шундай бефаросат, ўз сўзига ҳисоб бермайдиган кишилар ҳам борки, «чет элники дуруст» деб сафсата сотишади. Шундан кейин бундай дори-дармонлар кетидан пойга бошланади. Беморга карвалол валокардиндан сира қолишмайди, букарбон оранилдан кучлироқ деб кўрингчи?! Ишониб бўпти!

Ўша чет эл дори-дармонлари кетидан қуваётган кишилар шуни унутмасинларки, капитал ҳукмрон бўлган мамлакатларда медицина биринчи навбатда бойлик тўплаш воситасидир. Бу мамлакатларда даволаниш учун талай маблағ зарур. Бепул медицина ёрдами кўрсатиш эса фақат Совет Иттифоқида ва айрим социалистик мамлакатлардагина мавжуд. Капиталистик мамлакатларда фармацевтика фирмалари одамларнинг соғлиғидан кўра ўзаро қаттиқ рақобат қонуниятлари тўғрисида кўпроқ ўйлайдилар.

Шундай бўлгач, ўз-ўзидан аёнки, фойда кетидан қуваётган чет эл фирмалари ҳар бир дори-дармонни кенг реклама қиладилар. Ана шундай плакатларни мен Лондон ва Парижда, Оттава ҳамда Монреалда, Рим ва Неаполда, Копенгаген ва Истамбулда, шунингдек, бошқа қатор капиталистик шаҳарларда кўрдим. Жуда чиройли ишланган сурат янги дори-дармон ишлаб чиқарилганлигини хабар қилади ва содда кишилар диққатини ўзига тортади. Текшириб кўрилганда эса кенг реклама қилинаётган бу дори-дармонлар илгаригиларига хиёл ўзгартириш киритилганидан бўлак нарса эмас. Бунинг устига «зўр дори» деб тавсия этилаётган бу янгиликларнинг кўпи ҳеч ким томонидан текширилмаган ҳам. Ҳомиладор аёлларнинг оғриғини камайтирадиган тиадомид атрофидаги катта шов-шувлар ҳаммага маълум. Бу дори қўлланилгандан кейин туғилган болаларнинг кўпи майиб, ногирон бўлиб чиқди ва иш жанжалга айланиб, судгача бориб етди. Чет элдан келтириладиган нарсаларга кўр-кўрона сажда қилиш соғлом фикр юритадиган одамга хос эмас. У тутуриқсиз ва фаросатсиз ҳовлиқмаларнинг ваҳимасидир.

Шундай қилиб, келинг, ўз хаёлингизни касалман деган зарарли кайфият билан банд қилиб, ҳадеб ваҳимага тушаверманг. Қувноқ бўлинг, ишчан бўлинг. Спорт билан шуғулланинг, эрталаб тургандан кейин гимнастика машқлари қилишга вақт топинг. Овқатни меъёрида ейишни сира унутманг. Очиқ ҳавода кўпроқ сайр қилишга одатланинг, эшик ва деразаларингизни тез-тез очиб туринг. Буларнинг ҳаммаси сизни касалдан асрайди. Борди-ю, касал бўлиб қолган тақдирингизда ҳам касаллик сиздан тезроқ чекиниб кетади. Ҳаётингиз ва меҳнатингизни оқилона равишда уюштира билсангиз, кайфиятингиз ҳамиша чоғ бўлса, асабларингизни ўз ҳолига қўймай, жиловлай олсангиз, врачга камроқ мурожаат этасиз, соғломлик сизнинг содиқ ҳамроҳингиз бўлади.

(Охири. Боши газетанинг 35-сонида).

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА —13|II да **Боғчасарой фонтани**, 14|II да **Етти баҳодир ва ўлик малика ҳақида эртак** (кундузи), **Русалка** (кечқурун), 15|II да **Дилором**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 12|II да **Машаққатли йўл**, 13|II да **Машаққатли йўл**, 14|II да **Парвона** (кундузи) **Шоҳ Эдип** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКА ТЕАТРИДА — 12|II да **Менинг жаннатим**, 13|II да **Хотинимнинг эри**, 14|II да **Менинг жаннатим** (кундузи) **Хотинимнинг эри**, (кечқурун).

Я. М. СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 14|II да **2-абонемент бўйича тўртинчи концерт-лекция** (кундуз соат 2 да бошланади).

Кино

12 ФЕВРАЛДА

Чемпион—«ВОСТОК», «МОСКВА» (жуфт соатларда), «СПУТНИК» (кечқурун), «ЧАЙКА» (кеч соат 6 да).

«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6, 8, 10 да).

Биримиз — «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч соат 6, 8, 10 да).

Икки океан сири — (кеч соат 8 да) НАВОИЙ НОМЛИ.

Яшил халқачалар «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Севги нафосати—(жуфт соатларда). **Шаҳар сиртидаги уйдаги саргузаштлар** (кеч соат 7, 9 да), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Директор (2 серия), «ЧАЙКА» (кеч соат 8.20 да).

Бонивур қалби (2 серия), «КЎКЧА» (кеч соат 8 да).

13 ФЕВРАЛДА

Чемпион — «ВОСТОК», «МОСКВА» (жуфт соатларда), «СПУТНИК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, 2, 4 ва кеч 6 да).

Биримиз — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да).

Сўмбул сочли гўзал Варвара—«ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10 да) «КЎКЧА» (эрталаб соат 11 ва кундуз соат 12 яримда).

Икки океан сири (кундуз соат 2 ва кеч 8 да). **Хотинимнинг номуси** (ўзбек тилида, кундуз соат 4.40 минутда)— НАВОИЙ НОМЛИ.

Яшил халқачалар— «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Директор (2 серия) — «ЧАЙКА» (кеч соат 8.20 минутда).

Севги нафосати (жуфт соатларда). **Шаҳар сиртига жойлашган уйдаги саргузаштлар** (тоқ соатларда)— «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Бонивур қалби (2 серия) — «КЎКЧА» (кундуз соат 2, 5 ва кеч 8 да).

МАРКАЗИЙ „ЮБИЛЕЙ“ СПОРТ ЗАЛИДА

13 февраль кеч соат 8 да, 14 февраль кундуз соат 2 ва кеч 8 да

УЗБЕКИСТОН САНЪАТ УСТАЛАРИ ИШТИРОКИДА

КАТТА КОНЦЕРТ ОҚШОМ ДАВРАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

СССР халқ артисти, Давлат ва Ҳамза мукофотлари лауреати

МУКАРРАМА ТУРҒУНБОЕВА

СССР халқ артисти

САОДАТ ҚОБУЛОВА

Узбекистон ССР, Туркманистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР халқ артисти

КОМИЛЖОН ОТАНИЁЗОВ

Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:

Маърифат УБАЙДУЛЛАЕВА (Андижон), Ғулом ҲОЖИҚУЛОВ (Андижон), Раъно НИЗОМОВА, Равшаной ШАРИПОВА, Эргаш КАРИМОВ.

Солистлар: Фахриддин УМАРОВ, Малоҳат ДАДАБОЕВА. Камолиддин РАҲИМОВ (Наманган), Уринбой НУРАЛИЕВ (Андижон), Турдиали САЙДУЛЛАЕВ (Наманган), Мадамин ва Зайнобиддин ЮСУПОВЛАР (Марғилон), Одилжон ОХУНЖОНОВ.

УЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Узбекистон ССР да хизмат кўрсатган артистлар Раббим ҲАМДАМОВ, Қаҳрамон ДАДАЕВ, Зоҳиджон ОБИДОВ, Маҳмуд ЮНУСОВ.

Созандалар: Комунар КОМИЛОВ, Тоҳир РАЖАБОВ, Фазилат ШУКУРОВА, Ҳамид ЖАЛОЛОВ, Носир ҚОСИМОВ.

Музика раҳбари Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Салоҳиддин ТУХТАСИНОВ.

Программани Эргаш КАРИМОВ ва Ҳасан ЙУЛДОШЕВлар олиб боради.

Билетлар Марказий «Юбилей» спорт зали ва Свердлов номли концерт зали кассаларида кундуз соат 2 дан сотилади.

Телевизор

12 ФЕВРАЛЬ ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

18.25 Кўрсатувлар программаси. **Узбек тилида: 18.30** Болалар учун мультфильм. **19.00** «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). **19.15** «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув. **20.05** «Ахборот» информацион программаси. **20.20** Ҳасан Пўлат. Адабий портрет. (Шоир туғилган куннинг 60 йиллигига бағишланади). **21.00** Миллионлар иқтисодий университети. **21.15** Телевизион театр Н. Нечволодова, Л. Резниченко. «ВОЛОДЯ УЛЬЯНОВ», 4-қисм. **21.55** Янгиликлар. **22.00** «СОЛДАТ ОТАСИ» Бадиий фильм.

23.30 да Москва кўрсатувлари.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

17.55 Кўрсатувлар программаси. **18.00** Ўсмирлар учун. «Старшеклассник» (рус тилида).

УҚУВ КУРСАТУВЛАРИ ПРОГРАММАСИ

18.40 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Олий математика (ўзбек тилида). **19.10** Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Олий математика (рус тилида).

МОСКВА КУРСАТАДИ

20.00 «Коммунист ва давр». **20.30** Ўқувчилар учун. «Боян Чонос, мардлик ва ўзим ҳақимда». **21.00** Янгиликлар. **21.05** КПСС XXIV съездига бағишланган совет республикалари фестивали. ЭСТОНИЯ ССР. **22.30** Рангли телевидение. С. Прокофьев операси. «Уч апельсинга муҳаббат». Телевизион бадиий фильм, 2 серия.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

20.00 Беш йиллик илғорлари (ўзбек тилида).

Рус тилида: 20.20 Музикали кўрсатув. **21.00** «Тўлқинда «02», **21.10** «Рембрандт». Телеспектакль.

---

24 февраль эрталаб соат 11 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институтининг илмий совет кенгаши (Черданцев кўчаси, 25-уй)да филология фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Е. А. Полякова: «Зуҳур Кобилийнинг ижоди (XVIII асрнинг охири XIX асрнинг бошлари) ва унинг дари тилидаги афғон адабиётидаги ўрни» деган темада: тарих фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Р. Т. Рашидов: «Аймоқлар» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан академия кутубхонаси (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй)да танишиш мумкин.

* * *

25 февраль кундуз соат 3 да Тошкент халқ хўжалик институтининг илмий совет кенгаши (Олмазор кўчаси, 183-уй)да иқтисод фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун;

М. Назиров: «Қишлоқ хўжалигини химиялаш проблемасини иқтисодий-математик методлар ёрдамида ечиш (Ўзбекистон ССРнинг пахтачилик хўжалиги мисолида)» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан институт кутубхонасида танишиш мумкин.

* * *

25 февраль кундуз соат 12 да Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг илмий совет кенгаши (60-аудитория)да қишлоқ хўжалик фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун;

А. Соипназаров: «Тошкент область Оққўрғон район ўрта қиялн ўтлоқ ерларда кенг қаторли яқин уялаб экилган пахтанинг ривожланиши ва ҳосилдорлиги» деган темада;

Ж. И. Маҳмудов: «Тошкент областининг суғориладиган ерларида маккажўхорининг кўчат қалинлиги, экиш схемалари ва усуллари» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан институт кутубхонаси (Тошкент область, Орджоникидзе район 4-почта бўлими)да танишиш мумкин.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ УЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА

Г. ХУГАЕВ асари. Х. ПЛИЕВ музикаси.

13 ва 14 февралда

янги спектакль

„ХОТИНИМНИНГ ЭРИ“ ПРЕМЬЕРАСИ

2 пардали комедия

(Ҳ. Умаров таржимаси)

Постановкачи режиссёр — Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Бахтиёр ИХТИЁРОВ.

Режиссёр — Узбекистон ССР халқ артисти Ҳамза номли Узбекистон ССР давлат мукофоти лауреати Ҳ. УМАРОВ.

Дирижёр — Эргаш ТОШМАТОВ.

Рассом — Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Г. В. ВИЗЕЛЬ.

Концертмейстерлар—А. Б. МАЛИНА ва М. А. ФУРМАН.

Уйинларни саҳналаштирувчи—Юлдуз ИСМАТОВА.

ИШГА ТАКЛИФ:

А. НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ КУТУБХОНАСИГА

(Сулаймонова кўчаси, 14-уй)

Ўрта ва олий маълумотга эга бўлган кутубхоначилар

КЕРАК

ТОШКЕНТ ГЎШТ КОМБИНАТИГА

(Байнал-Минал кўчаси, 3-уй)

машина-счёт бюросига катта операторлар, мустақил баланс учун комбинатнинг ўқиш курсига катта бухгалтер; катта бухгалтер ва бухгалтерлар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

УЗБЕККОНЦЕРТ

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

15 ФЕВРАЛДА

(кеч соат 8 да).

ҒАЗАЛ ВА ҚУШИҚ КЕЧАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Қуддус МУҲАММАДИЙ, Суйима ҒАНИЕВА, Ёнғин МИРЗО, Эркин ВОҲИДОВ.

СССР халқ артисти, Давлат ва Ҳамза мукофотлари лауреати

МУКАРРАМА ТУРҒУНБОЕВА

Узбекистон ССР халқ артистлари— Берта ДАВИДОВА, Қундуз МИРКАРИМОВА.

Узбекистонда хизмат кўрсатган артистлар—Дилором ШЕРОВА, Ориф АЛИМАХСУМОВ, Ориф ҚОСИМОВ.

СОЛИСТЛАР: Малоҳат ДАДАБОЕВА, Шокиржон ЭРГАШЕВ, Сирож АМИНОВ, Иброҳимжон ИСХОҚОВ.

Атоқли ижрочилар ва созандалар:

«Мақом» ансамбли, Хоразм «Лазги» ансамбли,

Узбек халқ чолғу асбоблари ансамбли қатнашади.

Кечани Ёнғин МИРЗО ва Назрулла ЁҚУБОВЛАР олиб боради.

Билетлар — «Юбилей» спорт зали ва Я. М. Свердлов номли концерт зали кассаларида кундуз соат 2 дан сотилмоқда.

Тошкент оқшоми 4 бет

12 ФЕВРАЛЬ, 1971 Й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари—33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22, партия совет ва касаба союз ташкилотлари бўлимлари—33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-70, фан ва олий ўқув юртлари иллюстрация бўлимлари—33-27-57 саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари—33-27-03, ахборот бўлими—33-2.-95 эълон бўлими—33-81-42.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579. НАШР А—2473. Р—03157.